

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 40—	celo leto naprej . . . K 45—
pol leta 20—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 10—	celo leto naprej K 50—
na mesec 3-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištevno (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Izkušnja vseh dan svojo izkušnjo doletja in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in slovi 1 mm visoki, ter 54 mm široki prostori: enkrat po 12 v. in, dvakrat po 11 v. in, trikrat po 10 v. Pošlano (enak prostor) 30 v. in, parče in sivele (enak prostor) 20 v. in. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazni. Na samo pomeno naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 38—	četrt leta 18—
pol leta 18—	na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Za pravdo in svobodo.

Danes se sestane v Pragi narodni zbor, katerega se udeležijo zastopniki vsega političnega, kulturnega, gospodarskega in socialnega življenja češkega naroda. V svojem staroslavem kraljevskem mestu bo zbrano takorekoč vse češko ljudstvo, da v svojo odločnostjo razglasi pred celim svetom svoj odgovor vsem tistim svojim nasprotnikom, ki hočejo z nasiljem in grožnjami, z obkroževanjem in intrigo razdvojiti narod, zanetiti med ljudstvo in njega voditelje nezaupanje, strahovati mogočno gibanje za svobodo in neodvisnost, predreti ednostno fronto Čehov in Jugoslovancev.

Kakšen bo odgovor češkega naroda, o tem ni nobenega dvoma. Od ekselence pa do preprostega delavca je sleherni češki človek odločen vztrajati v započetem boju do zmagovitega konca. Černinov strup je bil izbrizgan zaman. Obdolžitev veleizdaje je bila izrečena zaman. Poziv Nemcem in Madžarom na krepkejši in ostrejši boj proti stremljenjem slovanskih narodov je le ojačil energijo. Očitek, da stavilo češki voditelji svoje nade v entento, je bil sprejet s pomilovalnim nasmehom od naroda, ki že davno vé, da je njegov spas le v lastni vztrajnosti. Z enakim pomilovalnim nasmehom pa sprejema češko ljudstvo tudi klaverno tolažilne poskuse gospoda Seidlerja, ki bi hotel sedaj dopovedati, da Černin ni nastopil proti stremljenjem naroda, temveč le proti posameznim veleizdajnikom, kakor da je v tej državi preganjanje zločina veleizdaje izročeno zunanjim ministrom in ne državnim pravdnikom!

Odgovor češkega naroda bo mogočen in veličasten. Nasproti vsem sovražnim bo češki človek ponosno in pogumno dvignil svojo zastavo pravice in svobode, za katero koraka na Češkem vse, kar narodno misli in čuti, složno za voditelja naroda. Pod to zastavo pa se bodo danes zbrali tudi zastopniki našega naroda.

V zgodovinskem trenutku obnavlja-jemo Jugoslovani prisego zvestobe brat-skemu češkemu narodu. Ne razdvoji nas nobena grožnja, nobena intriga. Vsi vemo, da je trdno bratsko zavezništvo obeh narodov v teh usodopolnih časih eden glavnih predpogojev sigurne zmag-e, vsi vemo, da smo eden brez drugega zgubljeni, da je svoboda Čehov od-visna od naše svobode, da Jugoslavije ne bo, če ne bo Češke.

Dunajska politika se tega dobro za-veda. Zato deluje z grožnjo in sladko besedo, da bi nas razdvojila, kakor de-luje, da bi zanesla med nas same vedno nove spore. Govor viteza Seidlerja nam je najnovejši dokaz. Pobožal je Sloven-ce in Hrvate in le slučajno je pozabil, da so med nami največ žrtvovali Srbi kot glavni del onih bosanskih čet, ki so neštetokrat nastopale kot triirijarj ar-made, kot tisti del našega naroda, ki je

moral izdržati najstrašnejši naval no-tranje vojne...

Ko se v Pragi pridružujemo mani-festaciji češkega naroda za pravico in svobodo, izpolnjujemo svojo zavezniško dolžnost, izražamo svoje globoko pre-pričanje in se naznanjamo vsemu svetu, da je češka zastava naša zastava, ka-

kor je naš prapor Čehom znamenje last-nih visokih ciljev.

Srca vsega našega naroda so danes v Pragi. S svojimi zastopniki obnavlja naše ljudstvo danes češkemu narodu prisego: s Teboj do konca, s Teboj do zmag-e. S Teboj rajše v smrt nego v ne-častno robstvo.

Cesarjevo mirovno pismo.

Pariz, 12. aprila. (Kor. urad.) Izdan je bil tale oficijalni komuniké:

V nešteti lažeh imamo eno trdno točko, da namreč jemlje cesar Karl pred očmi Berolina lažnjivi dementi grofa Černina na svoj konto. Tako je francoska vlada prisiljena prinesiti do-kaze. V naslednjem objavljamo besedilo lastnoročnega pisma, ki ga je sporočil princ Sikst Bourbonski, cesarjev svak, predsedniku republike g. Poincaréju dne 31. marca 1917 in ki se je neposred-no na to s privolenjem princa sporo-čilo francoskemu ministrskemu predse-dniku:

Moj ljubi Sikst!

Tretje leto te vojne, ki je prinesla svetu toliko žalosti in trpljenja, se bliža svojemu koncu. Vsi narodi moje države so bolj kot kdaj edini v skupni volji braniti nedotaknjenost monarhije tudi za ceno najtežjih žrtev. Vsled njih delovanja in vsled velikosrčnega sodelovanja vseh narodnosti države se je mogla monarhija že skoro tri leta upirati najtežjemu napadu. Nikdo ne bo mogel zanikati vojaških uspehov, ki so jih dosegle moje čete zlasti na balkanskih bojiščih. Francoske je s svoje strani pokazala odporno silo in sijajen elan. Mi vsi občudujemo brez pridržka sijajno tradicionalno hrabrost njene armade in požrtvovalnost vsega francoskega naroda. Posebno prijetno mi je videti, da kljub temu, da smo sedaj nasprotniki, ne obstoja nobeno pravo nasprotstvo v naziranjih in stremljenju moje države in Francoske in da sem upravičen upati, da bodo moje živahne simpatije za Franco-sko v soglasju z onim, ki vladajo po vsem svetu, za vso bodočnost pre-prečile obnovev vojnega stanja, za katero me ne more zadeti nobena odgovornost. V to svrhu in da natančno izrazim resničnost teh čustev, Te prosim, sporoči tajno in ne-oficijalno predsedniku fran-coske republike, da bom z vse-mi sredstvi in uporabljajoč ves svoj osebni vpliv podpiral pri mojem zave-zniku pravične interese in za-hiteve Francoske z ozirom na Alzacijo - Loreno.

Kar se tiče Belgije, se mora ob-noviti njena suverenost. Obdržati mora vse svoje afriške posesti. S tem pa no-čem vplivati vneprej na vprašanje od-

škodnine, ki jo bo mogla dobiti za utr-pele izgube.

Srbija se bo v svoji suverenosti obnovila. Kot dokaz za našo dobro vo-ljo smo pripravili, dati ji, kolikor je to upravičeno, naravni dohod do Ja-dranskega morja, kakor tudi da-lekosežne gospodarske pred-nosti Kot prvi pogoj, ki se bo moral brezpogojno izpolniti, bo Avstro-Ogrska svojčas zahtevala, da opusti kraljevina Srbija v bodoče vsako zvezo s katero-koli družbo ali skupino, zlasti z Na-rodno obrano, ali pa, da zatre taka združenja, ki so naperjena v svojih političnih ciljih na razkroj mon-arhije. Nadalje je pogoj, da ne prečči lo-jalno in z vsemi razpoložljivimi sred-stvi svoje moči vsako tako politično agitacijo bodisi v Srbiji, bodisi zuna-j svojih mej in da prevzame dolžnost to storiti pod garancijo entent-nih držav.

Dogodki v Rusiji me silijo, da si pridržim svoje misli o tem do dneva, ko bo tam postavljena zakonita in defi-nitivna vlada.

Razložil sem Ti tako svoje misli ter te bom prosil, da mi sporočiš po raz-govoru z obojema državama najprej mne-nje Francoske in Anglije, da se na ta način pripravi teren za spo-razum, na čigar podlagi bi se mogli uvesti oficijalni razgovori in bi bilo moč priti do zadovoljstva vseh.

Upam, da bomo z obeh strani v naj-krajšem času napravili konec trpljenja toliko milijonov ljudi in toliko rodbin, ki žive v žalosti in strahu ter Te prosim, da se zanašas na moje živo in bratsko mišljenje.

Karl.

Grof Černin je v svoji noti 8. aprila priznal, da so se vršili razgovori, ki so izšli iz inicijative osebe visoke na-d nime. Sedaj je avstro - ogrska vlada pri-siljena govoriti o tem priznanem po-kusu in o podrobnosti razgovorov svo-jega delegata.

Dunaj, 12. aprila. (Kor. urad.) Od francoskega ministrskega predsestva v komunikéju dne 12. aprila 1918 objavl-jeno pismo Njegovega c. kr. Veličanstva je potrjeno.

Predvsem je treba izjaviti, da pod besedami »visoko nad ministrstvom za zunan-je zadeve stoječa oseba«, kakor je bilo priznано v uradnem razglasu z dne 7. aprila, ki je spomladi 1917 delala po-skušnje za mir, ni bilo razumeti

Njegovega c. kr. apostolske-ga Veličanstva, marveč princa Siksta Bourbonskega. Tudi se je tako razumelo, ker se je trudil Sikst spomladi 1917., da doseže zblizanje bo-jujočih se držav.

K besedilu pisma, katero je objavil g. Clemenceau, izjavlja c. kr. ministr-stvo za zunanje zadeve na najvišji ukaz, da je pisalo Njegovo c. kr. Veličanstvo svojemu svaku princu Sikstu Bourbon-skemu spomladi 1917 zgolj osebno, pri-vatno pismo, ki ni obsegalo no-benega naročila za princa, da naj posreduje pri predsedniku francoske republike ali sicer kje, in da naj sporoči poslana mu sporočila naprej ter povzro-či protizjave in jih sprejema. To pismo sploh ni omenilo belgijskega vprašanja ter je obsegalo z ozirom na Alzacijo-Loreno to-le točko:

»Zastavil bi bil ves svoj osebni vpliv v prilog francoskih zahtev po po-vrnitvi Alzacije - Lorene, če bi bile za-hteve pravične. Zahteve pa niso pra-vične.«

Druga cesarjevega pisma, ki ga omenja komuniké francoskega ministr-skega predsestva z dne 9. aprila, v ka-terem je Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo baje izjavilo, da je »s svoj-mi ministrom iste misli,« francoski ko-muniké — kar je značilno — sploh ne omenja.

Dunaj, 12. aprila. Nemški cesar je poslal cesarju Karlu to : le brzojavko:

»Sprejmi moje prisrčno zahvalo za Tvoje brzojavko, v kateri zavračaš tr-ditev francoskega ministrskega pred-sestnika o svojem stališču napram fran-coskim zahtevam glede Alzacije - Lo-rene kot popolnoma nevzdržno ter zno-va naglašas solidarnost interesov, ki obstoja med nama in našima državama. Podvizam se, da Ti izjavim, da v mojih očeh takega zagotovila s Tvoje strani sploh ni bilo treba, ker ne dvomim niti trenutno, da si našo stvar v isti meri sprejel za svojo, kakor se mi zavzema-mo za pravice Tvoje monarhije. Težki, a uspešni boji teh let so to jasno doka-zali vsakemu, kdor hoče videti. Pogo-ljili so zvezo le še bolj. Naši sovražniki, ki v poštenem boju proti nam ne zmoro-jejo ničesar, se ne strajajo najbolj zav-režnih in najbolj podlih sredstev. S tem moramo računati. Tem bolj pa nastaja za nas dolžnost, napadati sovražnike brezobzirno na vseh bojiščih in jih po-raziti. V zvestem prijateljstvu — Vi-ljem.«

Köln, 12. aprila. Glasom »Kölni-sche Zeitung« je izvedel pariški poro-čevalec »Bernerbund«, da so se pone-srečila angleško - francoska stremljen-ja za mir, ker je stremila Francoska po splošnem. Anglija pa po separatnem miru z Avstrijo. Francoska je bila baje zelo skeptična napram angleškemu po-kusu, ker je bila prepričana, da je Avstrija v tej vojni neločljiva od Nem-čije. V Parizu so obžalovali, da v Lon-donu in Washingtonu potem niso bili na jasnem

Zeneva, 12. aprila. Pariški listi na-naljujejo svoje objave dozdevnih dveh pisem cesarja Karla. Nekateri li-sti ponavljajo trditve, da je Clemen-ceau nastopal po naročilu Anglije. Sa-mo ob sebi umevno je, da bo Clemen-ceau sedaj v polnem obsegu objavil pisma. Listi objavljajo poleg tega ra-ne senzacijske vesti preko Curia s Dunaja, ki pa nosijo vse pečat laži.

Dunaj, 12. aprila. Z dunajskih di-plomatičnih krogov je dobila »Neue Freie Presse« glede zadnjih izjav Clemen-ceaua tale pojasnila: Mirno lahko čakamo na nadaljna razkritja. More-bitna objava pisma se bo izkazala brez dvoma kot goljufija in potvorba. Jasno je, da morajo biti ona dozdevna pisma cesarja Karla potvorbe.

Grof Černin pred obračunom.

Danes objavljajo tudi nemški listi vesti, ki potrjujejo naše informacije o kritičnem položaju grofa Černina.

Dunaj, 12. aprila. (Kor. urad.) Zunanji minister grof Černin je prisel na Dunaj.

Dunaj, 12. aprila. V nemških kro-gih se govori o nespornostimljenih med-krono in zunanjim ministrom radi afe-re cesarskih pisem. Naslednik grofa Černina bo baje Grof Andressy. Nem-ci ne verjamejo, da bi padel grof Čer-nin še o d a i.

Berlin, 12. aprila. »Berliner Tag-blatt« poudarja, da ima grof Černin na dvoru jako hude nasprotnike. Jako merodajne osebe na dvoru želijo alej ko prei močno poudarjeno proti zapadu orijentirano mirovno politiko sporazu-ma. Grofa Černinu se očita, da je s svojo izjavo onemogočil obnovev mi-rovnih poskusov in povrh še izredno poslabšal notranjepolitični položaj. Ker gotovi krogi nikakor ne verjamejo, da bi se dala vojna naglo končati z orož-jem, zahtevajo odstoj grofa Černina. Že ko se je grof Černin odpeljal v ne-deljo v Bukarešto, so bili nekateri po-litični krogi mnenja, da je njegova po-litična ura že potekla.

Ministrski predsednik Seidler tolaži Čeha.

Dunaj, 11. aprila. (Kor. urad.) Po-vodom obiska poslanca Staněka in Tu-sarja dne 10. t. m. pri ministrskem predsedniku dr. vitezu Seidlerju se je izrazil ta z ozirom na znani govor zunan-jeja ministra grofa Černina tako - le:

Odgovarjajoč na pritožbe proti zadnjemu govoru g. zunanjeja mi-nistra, ki so mi bile izročene, si dovolju-jem sporočiti gospodom po posvetova-nju z g. zunanjim ministrom to-le:

Popolnoma napačno stališče je, če se interpretira govor g. zunanjeja mi-nistra kot naperjen proti češkemu na-rodu. Zunanji minister je izrečno izja-vil: »Ne obtožujem splošno, vem, da je češki narod v celoti lojalen in da mihi avstrijsko. Vem, da imamo češke vodi-telje, katerih avstrijski patriotizem je čist in jasen. Obtožujem pa one vodite-lje, ki žele z svojo entente končati vojno in doseči svoj cilj.«

Blagim dobrotnikom!

Danes pa je mene doletela čast, da se v imenu vseh slovenskih oslepelih vojakov graškega zavoda, Vam blagim dobrotnikom, kakor tudi Vam velenjenjem gospod urednik, najlepše zahva-lim za poslani denar v preteklem me-secu v znesku 386 kron. Bog Vam sto-tero povrni! Ker pa o meni še niste nikdar nič slišali, Vam omenim, da sem tudi jaz zašel med veselo »družbo sle-parjev«. Sedaj bode zopet en dopisnik več za Vaš cenjeni list. Pa kaj bi pisal, saj tega nihče ne verjame, da bi slepec zamogel pisati ali celo brati. Ali ne bo-dite kot neverjetni Tomaž, da ne bi ver-jeli, dokler bi sami ne videli. Če pa bi bili toliko prijazni, da bi prišli sami po-gledat, bi nas zelo veselilo. Pokažem Vam radevolje, da tudi slep človek je zmogel pisanja, pa tudi čitanje gre, sa-mo treba je malo s prstom tiščati. Ko-rajša velja!

Moja navada ni veliko govoriti. Pač pa hočem omeniti toliko, da mi je po trinidesetmesečni cesarski služ-bi, tekem katere sem bil deležen celih šest ofenziv in več protinapadov, sled-njč ednajeta italijanska ofenziva, kate-ra se je vršila na hribu Sv. Gabrijela, sadnji dan popoldne popolnoma uga-snila luč sveta. To pa je bil seveda do-vojni važen vrsek, da sem dobil počitek in zavetje pri veseli družbi v graškem zavodu za slepe.

Končno pošiljam mnogo pozdra-vov, prav iskrenih jugoslovanskih p-zdravov

Franc Uratnik.

LISTEK.

Velikonočni prazniki naših slepcev.

Ljubljanski ženski odbor je poslal za praznike našim oslepelim vojakom v graškem Odilienheimu skromne piruhe. Kako jih je razveselil, kažejo za-hvale, ki so jih poslali slepci v Ljublja-no. Priobčujemo te zahvale kot drago-cene psihološke dokumente, ki kažejo, s kakšno duševno silo prenašajo naši slepi vojaki svojo usodo. Pisma so pi-sali vojaki sami, deloma z znano po-sebno pisavo za slepce, deloma s pisal-nim strojem, prirejenim za slepe ljudi.

Pisma se glasijo:

Slavni damski odbor!

Naglo teče leto za letom, čeprav ni nič kaj posebnega na tem žalostnem, razdviženem svetu. Pred Veliko nočjo smo mislili, da bomo imeli letošnje praznike bolj žalostne, katere pa ste nam potem slavne ljubljanske gospe in gospodične zelo olepšale. Kar naenkrat stopita na veliki petek v našo spalno sobo dva vojaka v spremstvu častite sestre Klare, ter nas pozdravita prav po slovensko: »Dobro dan, dragi brat-čič!« Častita sestra je nam hitro razlo-žila, s kakim namenom prihajata ta dva gospoda. Milo se je storilo vsakemu pri srcu zaradi dobrosrčnosti ljubljanskih

gospa in gospodičen. Z vojakoma smo se malo porazgovorili ter jima poka-zali umetnosti naših slepih glav in al-bolje rečeno umetnosti naših rok v pi-savi in čitanju. Nato smo se prijazno pozdravili in vojaka sta v spremstvu naše mamice odšla ogledat si naprej po zavodu, kar dobro vem, da ju je zelo zanimalo.

Bilo je nekaj časa vse mirno po so-bi, potem smo se začeli počasi mikati in se razgovarjati o ljubljanskih dobrih gospeh in gospodičah. Kmalu pa se je častita sestra zopet vrnila ter nam je prebrala Vaše ljubo nam pismo. Stali smo okrog naše mamice mirno in tiho kakor vojaki na vežbališču, ko jih gle-da osorni poveljnik, kako so že kaj iz-urjeni za tepež. Znano Vam pa je go-tovo, da paglavčki ne morejo ostati dolgo mirni in tihi. Slepi smo res in Vi si nas morda predstavljate, da smo tihi in čepimo v kakem kotu kakor Job na gnoju; a to ni res. Naši silasti jeziki ne dajo miru in mi nismo zdravi, če se vsako uro večkrat ne zasmejemo. Ta-ko se je zgodilo tudi ta dan, ko nam je častita sestra brala Vaše pismo. Ko je začela brati od štrkljev, sem se za si-lo še držal. Ko pa so mamica brali, da dobi vsak eno klobaso, tedaj pa sem raztegnil svoja usta ter jih spustil v gla-sen smeh, ki je vzbudil še moje prija-telje, tako da Vam sploh ne morem po-pisati. Častita sestra je dala klobase na velikonočni tek steklati ter smo imeli tako prav lepo malo južino. Če-prav so bile kuhane od nemške kuhari-ce, vseeno so bile prav dobre in so

imale kranski okus! Ko smo dobili klo-base v svojo oblast, smo vdarili prav pridno po njih. Ej, to nam je šlo od rok. Kaj takega znamo mi bolje na-re-diti in se bolj naglo zasučemo okoli, kakor pa tedaj, ko se spravimo košare plest ali pa krtače delat. Tu nam gre bolj počasi in je tudi menda v resnici bolj težavno, kakor pa kako kransko klobaso poravnati. Veste, tistega štruk-lja pa mi je prišlo še danes en lep kos pod zobe. Tako opravljamo letošnje velikonočne praznike že skoro en te-den. Naša skrbna mamica so tiste štruk-lje tako razdelili, da dobimo vsak dan en kos, ter je tako sedaj že več dni luštno. Ko bi nam dala častita sestra vse enkrat, bi mi pa tudi vse naen-krat pojedli. Veste, drage gospe in go-spodične, mi smo slepi, zato bi pa kar jedli, dokler bi kaj imeli, ker ne vidimo, kdaj smo siti.

Torej prav dobro smo opravljali ve-likonočne praznike. K temu pa se ima-mo zahvaliti največ Vam, slavne ljub-ljanske gospe in gospodične. Veliko ste imele truda in sitnosti z nabiranjem, veliko stroškov, da sta nam prinesla vojaka osebno v nemški Gradec, česar pa Vam mi ne moremo povrniti druga-če, kakor če bi kdaj spregledali, da še celo tedaj ne. Še več ko darilo je vred-no pa to, da vemo, da valed naše ne-sreče nas še bolj ljubite. Izrekam Vam slavne gospe in gospodične v imenu vseh slovenskih oslepelih vojakov naj-lepšo zahvalo. Vsem dobrotnikom naj ljub Bog stotero povrni! V naših ve-selih srcih pa nam ostanete v vednem

spominu. Marsikateri misli morda, da smo zmirom žalostni in se kje v kakem kotu jočemo. To pa se le redkokdaj zgodi, mi si rajši zapojejo, saj smo trd-no uverjeni, da dobra srca naših ljub-ljih rojakov nas ne bodo zapustila. Prav pridno se učimo košare plesti ali krtače delati, da bo za poznejša leta v razved-rilo in kakšen zaslužek. Prav pridno trgamo hlače po šolskih klopeh. Jugo-slovanske pozdrave Vam pošiljamo vsi

Soster Franc.

Slavni damski odbor!

Z velikim veseljem in preseneče-njem smo sprejeli krasna velikonočna darila, katere sta nam poslale Ve pre-blagorodne ljubljanske gospe in gospo-dične. Ne vem, kako bi se Vam za vse to zadostno zahvalil. Ne morem najti primernih besedi, da bi dal duška svo-jemu občudovanju in hvaležnosti. Kaj takega so pač le slovenska srca zmōž-na. Oh, kako smo se začudili, ko je nam č. s. Klara povedala, da ste najele dva vojaka v to svrhu, da nam prineseta tako obilno številno velikonočnih pri-ruhov! O, kako veselji so bili za nas le-tošnji velikonočni prazniki, dasiravno živimo v tako hudih časih. Preblago-rodne gospe in gospodične, zelo smo Vam hvaležni za obilne dobrote, katere nam izkazuje. Zato Vam kličemo: »Bog Vas živi še mnogo let!«

Bodite najlepše pozdravljene od vseh, posebno pa od mene, hvaležno vdanega

Petra Jamnika.

Gradec, 4. aprila 1918.

Nato je izjavil po opozoritvi na nemške in madžarske matere tole: »Opozoritev na Nemce in Madžare niti ne potrebujem. Rekel sem že: narodi sami, ki jih zastopajo ti gospodje, ne mislijo kakor oni. Natančno poznam Češko. Vem razločati med češkim narodom in gotovimi voditelji tega naroda. Češki narod, češke matere ne mislijo kakor ti možje.«

Gospod zunanji minister je dvignil obtožbo izključno proti nim — in to je prav jasno preciziral — ki upajo na zmago entente ter je karakteriziral te postopanje kot veleizdajo. Samo ob sebi umevno je, da stojim popolnoma na istem stališču, kakor z. zunanji minister. Toda ne proti češkemu narodu, ne proti kakemu narodu v manjšini je dvignjena obtožba, marveč samo proti nim, ki skušajo udeležiti svoje politične cilje s pomočjo zmagovalne entente.

Nikdo naj se ne čuti zadetega, kdor se ne čuti zadetega. Nobena avstrijskega naroda ni, ki bi ne bil v tej vojni izvršil velikih stvari. Zato mi je nerazumljivo, kako more kak narod privedel izliva grofa Czernina reči, da je prizadet. Pri tem imam pred očmi zlasti tudi Hrvate in Slovence. Mnogo teh junakov je prelilo svojo kri za cesarja in državo in vsi oni, ki izjavljajo, da upajo na zmago Avstro-Ogrske in njenih zaveznikov ter streme za tem, imajo pravico, da jim vlada izjavi, da ni mislila na nie pri izvorjenih obtožbah in da njih avstrijskega patriotizma ni moč onorekati.

Gospoda moja! Stojimo v vojni na življenje in smrt. Nikdo ne more tačiti, da je prva dolžnost vsakega avstrijskega patriota, da stori vse, da prinese monarhiji do častnega mira in da dela z vsemi močmi za to. Gotovo je, da boste istega mnenja in da boste z menoj vred obsodili, one ki stavijo svoje narodne in politične aspiracije na zmago entente. Potem bo na tudi vlada rade volje pripravljena skupno delovati z vsemi onimi, ki se odkrito in lojalno priznavajo k Avstriji, da bo s skupno močjo ustvarila one reforme, ki zagotovo naši mnogo preiskušeni domovini končno vendar stanje trdnega mira in zadovoljstva.

Po shodu v St. Janžu.

Maribor, aprila.

Duh jugoslovanske deklaracije učinkuje kot čudotvorna sila. Vse narodne plasti so se predramile iz trde otroposti in v srca in duše je naslo vstopa nekaj, kar učinkuje sploh na vse življenje z neko posebno močjo: večja je postala vsa energija narodne zavesti in v vse narodno življenje je prislo nekaj svežega, nekaj mladostnega. Danes naš človek ne vpraša več: ali bode? Danes hodi z obrazom, iz katerega je razbrati zavest — da je!

Desetletja smo se Slovenci, zlasti mi v narodno ogroženih krajih, zbirali na boj proti sovražniku Nemcu. A umevanje velike potrebe skupnega nastopa v narodnih vprašanjih, je imelo za posledico, da je bil naš uspeh — boj raztrese nih sil — vedno le majhen in, da se je zmanjševal vselej, kakor hitro je sovranski količnik energično pritisnil. Zgodilo se je, da smo prav mnogokje pridobili hipno, navidezno, prav odločne uspehe — toda že pri prvem sovražnem protikoraku so se ti uspehi ponajvečkrat razblinili ali pa je od njih ostalo le bore malo.

Pa še druga velika napaka je bila, razen neenotnosti v skupnih narodnih zadevah! Ni namreč manjkalo delavolnih in delazmožnih ljudi, manjkalo pa je skoro vselej dobre volje za narodno politične potrebe darovati tudi gromotnih sredstev. Vsi tedaj se je moglo vršiti le bolj narodno manjšinsko delo. V glavnih naših obmejnih postojankah, kot so n. pr. Maribor, Ptuj i. t. d. se je s tem manjšinskim delom sicer tudi zelo mnogo doseglo, ostala pa je po večini odprta okolica teh okroženih krajev, na njo pa se je vrgel nemški nacionalizem z vso silo. »Südmärka« in »Schulverein« ter »Heimstatt« so pustili tu svoje vidne sledove. Nemški nacionalizem je tu tem lažje delal, ker je imel v centrih dovolj moči, ki jih je mogel tu uporabiti.

Prisla je vojna. Ob nezasičenih persekucijah je bil vsakemu treznemu narodnemu človeku na mah jasno, da bi preganjanja ne mogla biti tolikšna, če bi v narodnem oziru, v skupnih njegovih interesih, ne bili tako strašno raztepeni... Vojna je dvignila narodno zavest v prvi vrsti v naših sicer zdravih, narodno kljub strankarstvu nepokvarjenih masah.

Kar je razcepljeno že dolgo pred vojno v nas vseh, morda ponekod še nezavedno, tretpetalo, to pa je prinesel 30. maj 1. 1917, to je prinesla jugoslovanska deklaracija.

Jugoslovanska deklaracija je že sama po sebi močno učinkovala. Dokaz temu so izjave naših slovenskih občin in korporacij in ono veliko glasovanje našega ljudstva, ki se vrši s podpiranjem deklaracije. Vse to je rodila naša deklaracija spontano. Šele v januarju letos se je pričelo za njo tudi delo po manifestacijskih shodih.

Nemški nacionalizem je namah strahotno spoznal, da se mu bližajo dnevi slovenskega odplačila. Lahko rečemo, da je vihar jugoslovanske deklaracije že takrat vzbudil v naših nemškonacionalnih krogih narodno grozo. Proti napovedanim manifestacijskim shodom so takoj naperili nacionalni boj najnižjih političnih nagonov. V Celju so prepovedali shod, hoteli so ga preprečiti tudi v Ptuj. Nemškonacionalna groza se je izpremenila v pravcato nemškonacionalno paniko, ko so se izvršili shodi v Boreh in na Murškem polju, v Središču, Ormožu, Zalcu.

Zgor. Savinjski dolini itd. Uprav tedaj je spoznal nemški nacionalizem naših krajev, da so mu ure političnega življenja — stete...

Nemški nacionalizem pa razpolaga z ogromnimi sredstvi: razpolaga s stotinami agitatorjev in z ogromnimi svotami denarja. Vse to more uporabljati v boju proti nam, najboljša urbenjača pa mu je c. kr. avstrijska vlada, državna na Dunaju in deželna v Gradcu. Ako kljub temu ne more boja proti nam vzdržati, je vzrok v zdravi slovenski narodni samozavesti vseh slojev našega naroda po deželi, po mestih in trgih.

Vojskujoči se nemški nacionalizem prireja proti manifestacijskim shodom za jugoslovansko deklaracijo svoje »Volkstage«. Dva smo že imeli: v St. Ilju v Slov. goricah in v Gradcu, sledi naj celjski 14. t. m. in še vrsta drugih. Ti »Volkstage« ne morejo nemškemu nacionalizmu prinesiti nikakih haskov — ker nimajo nikjer potrebne poslušalstva. Mesto silnih mas kot jih pri nas opažamo po shodih v najbolj oddaljenih krajih, pohajajo te nemškonacionalne »Volkstage« borna kr-dela, broječa jedva 200 do 600 odvisnih, ali pa plačanih ljudi, v Gradcu celo nezrelo srednje in meščanskošolsko dijaštvo.

Stvar torej tudi na ta način za nemški nacionalizem nima ugodnega lica. Slovenska narodna zavest in zahteva po svobodni in samostojni Jugoslaviji, pa je danes že davno iz časov rojstva in stoji na trdnih, krepkih nogah zrelega slovenskega narodnega prepričanja. Ogromni naši tabori pa seveda ne morejo ostati prikriti tudi nemški javnosti, dasi jih nemško časopisje po možnosti zamlčuje.

Nemški nacionalci spoznavajo, da je boj z dosedanjimi sredstvi brezuspešen. Zato so se poprijeli nove metode. Prvič se je ta metoda poskusila in izvedla v nedeljo dne 7. aprila ob priliki slovenskega manifestacijskega shoda v St. Janžu pri Spod. Dravogradu. Nemški nacionalizem bode odslahal povsodi skušal z burnimi napadi na slovenske zborovalce, preprečiti slovenska manifestacijska zborovanja za svobodno Jugoslavijo. Račun je jasen. Nemški nacionalci pričakujejo, da nam vlada iz varnostnih ozir-rov prepove v bodoče naše politične shode. Graški cesarski namestnik grof Clary je znan pro-fektor vsega, kar gre proti nam Slovincem. Uvaževati moramo tudi okolnost, da so se vršila med ministrskim predsednikom v. Seidlerjem in našimi »Volkstage« v veliko-nočnem tednu več ali manj tajna posvetovanja, ki so veljala v prvi vrsti našemu delu za samostojno jugoslovansko državo. O podrobnostih teh pogajanih sicer skrajno »Volkstage« varovati naistotni molk, vendar klenetavost posamičkov je že dosti izblebela. Med drugim je danes znano, da je bil sklenjen dogovor, da noseče vlada v boju proti nam in jugoslovanski deklaraciji ob prvi danitini prikliti.

Nemški nacionalci hočejo pripraviti vladi sedaj izgovore in ji omogočiti utemeljevanje, da ji gre »za mir in red na jugu monarhije«. So pretvezo, naj vlada skuša zabraniti naše shode, pritisniti nas ob zid. Na poti pa je vladi in Nemcem seveda tudi naše narodno časopisje brez razlike politične smeri. Zamašiti slovenskemu časopisju usta, bi pomenilo toliko, kot dobro 50.000 slovenskim narodnim delavcem v naših krajih, skoro dnevno onemogočiti govoriti narodu. Nemški nacionalizem dobro ve, kaj pomeni našemu narodu narodno časopisje. Ve, da je ono podla-gu vsemu današnjemu velikemu narodnemu delu, ve, da ono tam stori to, kar bi posamezen človek ne mogel storiti, da nadomešča tisočim posete shodov, da v našem človeku dan na dan vzbuja in utrjuje samozavest in pogum.

Živimo v času avstrijskih c. kr. državniških nezmožnosti. Bliža se dan, ki ima biti usodnejše, kot katerikoli, kar jih doslej zgodovina sveta pozna. »Državo vzdržujoči« element se bliža svojemu velikemu — sodnemu dnevu. Narodi, ki so bili doslej nakovalna, postajajo kladiva, ki si kujejo v močnih udarih svojo narodno bodočnost. Ti narodi smo mi avstrijski Slovenci. Z visokega mesta se nas Jugoslovanci še ne upajo tako naravnost izzivati kakor Čehe. Skoro se zdi, da nam ponujajo nekaj rok za premiselek. Ko pa poteče ta? Na Kranjskem že omejujejo svobodo zborovanja. Ali ostane pri tem? Kdo ve? In če to izvrše še po Slovenskem Štajerju — potem imamo pred seboj jasn dokaz, da hočejo nam Slovincem zamašiti usta in s tem vsemu jugoslovanskemu gibanju odvzeti ognjišče. Za enkrat so nam postavili »svarilen vzgled«, morda gredo še dalje...

Smo pripravljani, moramo biti pripravljeni. Boj za samostojnost Jugoslovanstva ne sme biti niti za dan prekinjen. Ako nam odvzemo možnost prostega, svobodnega zborovanja, potem moramo poseči po drugih sredstvih. Eno je gotovo: zatreti našega boja za samostojno Jugoslavijo več ne moremo.

Za to so gospodje Černin, Seidler in Toggenburg prepozno vstali...

Pristopajte k »Slovenski Matrici«.

Članarina 8 K, ustanovna 200 K.

Dr. Ivan Tavčar.

Iz govora, ki ga nisem smel govoriti.

Zadnji čas imeli so Nemci v Gradcu svoj ljudski dan pod predsedstvom ondotnega župana. O tem shodu so mogočno ropotali po svojih časopisih in s posebnim ponosom so pisali, da se ga udeležijo tudi knez Auersperg, vojvoda Koevski, ki je jako žalostna prikazen v našem političnem življenju. Mož pa se je zbal nemškega shoda, ker je prejkotne bil prepričan, da mora ozračje, če govore Mravljak, Ambroschitz, Skala in drugi, biti premalo parumirano za aristokratski nos kočevskega vojvode! Reč mu je torej postala zoprna in izostaja je od shoda, kar so seveda župan Fizia in druge velenemški demokrate globoko obžalovali. Značilnost tega shoda je bila, da so imeli prvo besedo ljudje, ki so brez dvojbe slovenskega pokolenja, kakor n. pr. Mravljak, Ambroschitz in Skala. Ali tudi gospa Kreuter-Galle mi naj ne šteje v zlo, če izrazim ponižno svoje mnenje, da se pretaka po njenih žilah več borovniške, nego nemške krvi! Ti govorniki so nam priča, kako opravičena je naša deklaracijska politika, ki hoče predvsem doseči, da bodi enkrat za vselej konec germanizaciji, katera je do sedaj med nami razsajala kot volk ter nam je požrla toliko slovenskega življenja. Besnost graških Nemcev proti deklaraciji pa izvira gotovo tudi iz zavesti, da se germanizacija že danes ne nahaja na tistih trdnih nogah, kakor bi oni želeli. Rekli bodejte morda: pustimo te graške plitve kričaje pri miru, saj nam nič škoditi ne morejo! Moje mnenje je drugačno: bolj ko je glasna kaka stvar in bolj ko je nespametna, večje veselje imajo nad njo naši nemški ministri. Zatorej ni izključeno, da bo vitez Seidler imel gospoda Mravljaka za velikega preroka in ni izključeno, da bi iz njega ne hotel skovati tajnega svetnika ali pa vsaj člana gosposke zbornice! Sicer je pa zmajr dobro, če se nespameti nasproti, in ta se je na graškem shodu šopirila, razlože zahteve pameti!

Kakor že povedano, stal je na čelu graškemu shodu župan Fizia, ki ume v svoji lekarni pripravljati zdravila, ki pa ničesar ne vé o tem, katero zdravilo naj se zapiše za to ali ono bolezen. Na shodu je gospod Fizia igral političnega zdravnikarja; bilo je torej pričakovati, da jo bo polomil, ker je pač zdravnik vse kaj drugega nego pa lekarnar. In res je moč imel nesrečo, ker se mu je na ljudskem shodu pripetilo, da je zame-njal recepte ter skuhal bolni Avstriji zdravilo, ki odgovarja receptu: Avstrija bo nemška, ali je pa ne bo! Ne spuščam se v daljše razprave z graškim županom, samo to potisnem v ospredje: Če se bo naša Avstrija vlada po Fizijskem receptu, potem so njeni dnevi gotovo štet! To ve danes v Avstriji vsak in tudi najmlajši lekarniški vajenec! Ali še nekaj je, česar zamo-lčati ne morem: Če bi kdo izmed nas prisegel na besede: Avstrija bo slovanska, ali je pa ne bo! bi bili Nemci zatuli, da se pripravljajo veleizdajo in da se kopije grob dinastiji in državi! Mi, prijatelji, hočemo živeti, nemška Avstrija pa bi bila grob za nas. Če bi morali svojo zvestobo, katero smo skoz šeststolet izkazovali ti državi, plačati s svojo smrtjo, potem bi morala Avstrija v resnici razpasti, potem bi se vresničila srčna želja političnega mazača in župana v nemškem Gradcu! Mi dosedaj še nismo izrazili enake želje, potrebno je torej, da danes na veliki zvon obesimo, da se je v Gradcu oficijelno izrazil nemška želja, da naj naša stara država razpade, če ne more — kar ni bila in nikoli ne bo — nemška postati!

Županu je napravil uspešno konkurenco gospod pl. Skala. Mož je — če se ne motim — profesor na graški univerzi, ni mi pa znano, če uživa kaj učeniške slave med svetom. Med vojsko se je izkazalo, da je vselej, kadar je bilo treba kaj pokvariti, vskočil nemški univerzitetni profesor! Ta kasta je v prvi vrsti zakrivila, da obdaja Nemčijo in Avstrijo sovraštvo celega sveta! Če bi dandanes naš gospod Bog nanovo ustvarjal zemljo in če bi mogli stopiti pred njegov prestol in mu izreči prošnjo, bi se ta glasila: »Ljubi Bog, že poprej si bil vse prav in dobro ustvaril, samo za nekaj te prosimo: nemških vseučilišnih profesorjev, ki bi se vti-kali v politiko, nikar več ne ustvar-jaj!« Ti profesorji so danes, če posezajo v politiko, največji barbari. Pod takozvano »nemško kulturo« nosijo srca, ki so trša od kamna, kar se tiče pameti, pa kanalček v kletki prav srečno tekmuje z njimi! V ospredje ti silijo in z nalimi svojimi dušami množijo sovraštvo in jezo med narodi in človekoljubje moré ti učenjaki-janičarji, da so hušji od nekdanjih carigradskih janičarjev!

Tako je tudi na graškem shodu nastopil vseučiliški profesor pl. Skala — da se ta »Skala« ni vtirgala s kakega nemškega brega, je jasno, — ter je predlagal sklepe, ki so bili, kakor star meh z žaganjem, nabasani s plitvimi in praznimi besedami. V nekaterih točkah pa se moramo vendar spominjati teh sklepov, ki jasno dokazujejo, kako nizkotna, puhla, nespametna in prazna je danes vsenemška duša. Nikdar ne doživite, da bi se nemški profesor, posebno če poučuje na kaki univerzi, ne oklepal vislice, da bi ne kričal po bajonetih in po državni policiji! Zatorej je tudi pl. Skala na graškem shodu objemal vislice in klical na pomoč sabljo in državno policijo!

Mi smo že na obilih shodih dokazali, da se deklaracija naših poslanecev giblje na postav-nih tleh. S to deklaracijo zahteva-

mo, da ta lepa zemlja, katero so obde-lovali naši predniki in katero obde-lujemo sedaj mi, ostane naša in samo naša, in sicer tako, kakor je zemlja, ka-tero obdelujejo Nemci, samo nemška. Naša zahteva je pravična, da pravič-nejša biti ne more, in ker ni drugih raz-logov proti ti pravični zahtevi, vplje pl. Skala, da pridri Nemcem na pomoč državna sila! Vse zastoji, ta velenemški narod ni nikdar srečen, če mu ni dana prilika, opazovati c. kr. policaja, ko bje s svojo sabljo po nenemških gla-vah! Ta narod, ki ima sam zase široka usta kakor povodni konj, je najbolj ves-el, če vidi, kako vlada drugim narodom krpa ozka usta z dreto cenzure in konfiskacije! Ta narod hoče doživeti čase, ko bi vlada Slovinci po ječah vla-čila, ko bi jih zadavljala in obešala! Vzor vseh zvorov pa bi ta velenemška zalega dosegla, ko bi se vlada na jugu že vendar enkrat odločila, da bi nas ne obešala na navaden način, temveč da bi nas pokladala na srednjeveško kolo ali pa z voli vlekla na kolec, kakor so to včasih delali Tartari in Turki!

Kakor rečeno, tudi pl. Skala je za-hteval od vlade, da naj Nemcem posodi policijo, da bodo ž njo ukrotili nas Jugo-slovane. Mi se pri tem tolažimo: Če Nemci nimajo proti naši deklaraciji dru-gega ugovora, kakor sta nož in bodalo, potem mora naša zahteva globoko vte-meljena biti! Kričanje gospoda Skale lahko z zaničevanjem prezremo!

Pa še nekaj so nam povedali gos-podje v Gradcu! In tudi pl. Skala je v svojih predlogih o tem govoril, tako, da smo danes čisto na jasnem. Če se ne motim, čital sem v nekem dunajskem listu — mogoče je v listu »Zeit« ali pa »Neue Freie Presse«, kar je vseeno, ker sta to dva enako slabo dišeča časniška stara lonca, — razpra-vo, katero je spisal prejkotne tudi kak prismojen nemški profesor. Ta človek z vso resnostjo — in ne v »rajhu«, tem-več pri nas v Avstriji! — dokazuje, da so Nemci cvet vseh narodov, da so edini graščaki med temi narodi in da je torej za vse bodoče čase izključeno, da bi Nemci, bodisi v Nemčiji, bodisi v Av-striji, opravljali dela, kakor jih opravlj-je v danes na polju, v delavnicah, kuhinjah in sploh povsod, kjer si služ-ite v potu svojega obraza revni vsak-danji kruh. Omenjeni nemški prismoje-nec je mnenja, da se mora vsled svetov-ne vojske doseči in do sodnega dne za-sigurati, da Nemec na svetu ne bo imel drugega dela, nego k mizi sedati, jesti, piti in vlegati se k spanju na bele rjuhe. Ker pa mora, če se hoče kaj jesti, biti polje obdelano in ker je poljsko delo za Nemce sramotno, si je »Zeitov« podlist-ka izmislil nekaj posebnega, nekaj ta-kega, kar služi nemški duši v veliko čast. To se pravi: Ta prisroda pre-dlaga z vso resnostjo, da naj se z mirom po svetovni vojni vpelje v staro Evropo zopet — suženjstvo! Nemčija si naj za-gotovi stalne delavce iz tistih širokih zemelj, ki so tvorile nekaj veliko Ru-sijo, to je iz dežel, ki leže onkraj reke Volge, in, če treba, tudi iz dežel, ki leže onstran Uralskega pogorja v Aziji! Za te pokrajine si naj pridobi Nemčija ne-ko rekvizijsko pravico, da bo sme-la vsako leto delavce, kolikor jih potre-buje, v Nemčijo klicati! Ti bodo morali orati nemška polja, čistiti bodo morali nemške kanale, prati nemško perilo, če-diti posodo v kuhinjah, — z eno besedo: kakor sužnji bodo morali opravljati vsa hlapčevska in poselska dela, Nemec pa bo lepo pri strani stal in z bičem pri-ganjal tiste, ki bi delali prepočas ali pa omagovali! Upajmo, da si Nemec pri vsem tem vendarle ne bo lastil še tiste pravice, ki so si jo svojčas lastili Lukul in drugi rimski pozeruhi, da so namreč svoje sužnje na kosce razsekali dali, če so potrebovali živčja za ribe v svojih ribnjakih! Ta postenjak odreda nam Slovincem slovensko ljudsko šolo, ker se mu ne vidi potrebno, da bi se Slove-nec sploh kaj učil, ker bi potem ne bil več sposoben za delavca ali pravzaprav za sužnja na Nemškem!

Vi mi boste na vse to odgovorili, da je to zgolj le bedarija, ki se je mogla roditi le v bedasti glavi! Mogoče, da je tako, da se je pa rodila in najsibo v naj-bolj bedasti glavi, je vendar dokaz o letični domišljiji velenemških glav, proti katerim, ker jih v blaznico spraviti ne moremo, se drugače boriti ne moremo, nego s silobranom, ki nam je dan po deklaraciji naših državnih poslancev! Na graškem shodu sicer niso skle-nili, da naj se ravnokar omenjeno su-ženstvo na korist nemšk. narodu raz-tegne tudi na naše jugoslovanske de-žele, sklenili so pa nekaj drugega, o čemer moramo Slovenci enkrat za vse-lej spregovoriti jasno besedo. Sklenilo se je, da mora vlada skr-beti za to, da se nemstvu odpre široka pot do Jadranskega morja, in sicer čez naše slovenske pokrajine in čez naša jugoslovanska trupla. Gospod Skala je namreč v Gradcu pričaral, da naj se omogoči, da se kolikor največ mogoče nakopiči nemških naselbin med nami in da bodi naše ljubljene zemlje namen, da se vanjo zlepa ali zgrda naseli kolikor mo-goče največ strastnega in lačnega gemštva. Kratko povedano: Ta družba

si predstavlja, da se bodo dale pri nas vpeljati razmere, kakor so vpeljane v onem delu nekdanjega poljskega kra-levstva, ki še danes pripada k Prusiji. Na eni strani zasedli bi potem Nemci vse službe, posebno pa dobro plačane javne službe. Pri tem bi nikdo ne vprašal, ali umejo ti uradniki kaj slovenskega jezika, kar se v nekoliko meri tudi že danes dogaja! V vaših solah bi bila nemščina učni jezik in vaši otroci bi si morali šteti v posebno srečo, če bi sme-li moliti očenaš v svojem materinem je-ziku. Vse to se dogaja na Prusko-Po-znanjskem in čisto gotovo je, da ho-čejo Velenemci po tem vzor-cu germanizirati avstrijski jug. In kakor Prusi na Poljskem, šli bi avstrijski Velenemci do skrajnosti! Za-htevali bi brez dvojbe, da naj se na Slovenskem ustanovi takomenovana »komisija za naseljevanje«, kateri bi se podelila tudi razlastitvena pravica. To se pravi: Ta nemška komisija bi roma-la po naših deželah okrog, bi si lahko izbirala najlepša posestva našega kme-ta, bi določila zanje beraške odškodni-ne, izročala posestva privrandranim Nemcem, Slovinci pa bi s pre omenje-nim beraško odškodnino brezsrčno po-gnala med svet, kakor tudi njegovo že-no in otroke!

Vse to so imenovali v Gradcu »die deutsche Besiedlung« — nemško na-seljevanje na jugu. In zopet moram reči, gospoda, da ne verujem, da bi se moglo kaj takega izpeljati. Naj se svetovna vojna konča tudi s tem, da bi avstrijski črno-rumeni prapor plapolal s Kapitola v Rimu, nemški pa s Kremlja v Moskvi ali z invalidnega doma v Parizu, vzlic temu naša Avstrija ne bo nikdar imela take moči, da bi nas na jugu mogla k zemlji pritisniti, kakor je skušal pruski kralj k zemlji pritisniti poljski svoj narod!

Ta gospoda v Gradcu popolnoma pozablja, da slovenski narod ni več tak, kot je bil nekdanj, ko je še tlačnil nemškim graščakom in ko je ta še svoj usil primae noctis izvrševal med nami. Naš narod tudi ni tak, kakor so ubogi Slo-vaki na Ogrskem, in naravnost izklju-čeno je, da bi se može in žene, kakor jih imajo slovenski kralji, puščali pre-gnati iz svojih hiš, kjer so se jim rodili otroci, in iz svojih krajev, kjer so pokopani tisti, ki so prej v teh hišah prebi-vali. Nemški Gradec — vsaj iz nasvetov gospoda pl. Skale se da to posneti — živi še vedno v zabiti veri, da Slo-venci še danes mislimo, da smo v življenju dosegli vse, če smo pri kaki sod-niji postali »Amtsdienrer« ali pa pri kaki dvakrjari »Steuersekretor«. Če se je tem mogočnim naslovom pozneje pri-družil še kak srebrni križec — ne vem, ali se oddaja s krono ali brez krona — potem smo od sreče kar umirali in bili smo prepričani, da nismo doživeli lepšega in srečnejšega dneva od onega, ko je nam »gospod Bezirkshauptmann« srebrni križec s kronico ali brez kronice na prvi pripeljal! Ti časi prirojenega servilizma, ti časi, ko je bil takorekoč celi naš slovenski narod v naši državi ponižen, plešast in star uradni sluga, ki je moral s sklonjenim hrbtom vedno pri strani stati, so korenito pretekli in med svetovno vojsko smo skupali globoko in široko jamo, v katero smo položili tega »Amtsdiennerja«, ki nikdar več od smrti vstal ne bo! Naj v miru počiva!

Z našim jugoslovanskim narodom se ne bo dalo več pometati in prepričan sem, da se bo po vojski vrnilo železno krdelo naših mož in naših sinov, ki so zadnja štiri leta imeli svojo domovino v strelskih jarkih, z zavestjo v srcu, da v vojni vihri niso branili samo avstrijske države, temveč tudi svojo slovensko domovino, katere ne more od naših src ločiti niti nož, niti bajonet! Če se bo temu krdelu povedalo, da so se zadnja štiri leta bojevali le za to, da bo boter iz Berolina sezidal novo Gorico, in sicer nemško Gorico, potem ne vem, če jih bo ta vest posebno razveselila! Nemci v Gradcu so namreč med dru-gimi tudi sklenili, da mora nemški botr-ček, ki dosedaj za Gorico še ni nič dal, to Gorico nanovo sezidati, in sicer za Nemce. Mi pa moramo tak dar iz Berolina odklanjati! Zatorej kar najostreje protestiramo proti temu, da bi nam Prusi gradili Gorico kot novo agitacijsko nemško središče ter na ta način s svojimi markami, ki jih pa dose-daj še niso plačali, ustvarili nemško »Zwingburg«, nemški kastel, s katerega bi napadali in uničevali gorško slo-venstvo!

Da bi se s tem najbrže vjemala tudi naša premorda vlada, sklepati je iz te-ga, kako danes v Gorici postopa. Nemška marka sicer še ni prikorakala na plan, ali v prvih časih, ko so se vračali naši begunci v Gorico, ko so bila raz-bita skoraj vsa stanovanja, razdrte vse bolnišnice, tako da človek in tudi bol-nik ni imel kam glave položiti, takrat se naša uprava ni menila za druga po-slopja, samo eno poslopie ji je posebno ležalo na srcu: ničesar drugega ni po-pravljala, zaukazala pa je, da se ima prvo popravilo v Gorici izvršiti, in si-cer popravilo nemške goriške gimnazije! Zatorej povemo botru iz Berolina še enkrat na ušesa, če bo res plačal kaj opeke za Gorico, da si prav odločno izprošamo, da naj s to opeko ne uganja nikake politike, ker je dandanes, posebno v Gorici, izključeno, da bi slovenski narod, ako bi mu padla nemška opeka na glavo, stokal: »Hvala, gospod!«

Mi torej ne bomo čisto nič obupa-vali; naj se konča svetovna vojska tako ali tako, naša neodvisnost, kakor jo za-htevali poslanci v svoji deklaraci-ji, nam je gotova! Negotova bi nam bi-le takrat, če bi pričeli med seboj om-hovati. Nekaj omahljivcev je sicer tu kaj, a vsaj na Slovenskem jih je ta-malo, da komaj še štejejo; vsi drugi pa stojimo kakor trden zid, in najbolj je človek vesel, če vidi v vrstah toliko

kmečkega ženstva. Pri nas v mestih se je časih tožilo, da je postal naš kmet preobšaben. Prav ima, gospoda! Bolj ko postane ta obdelavec naše zemlje ponesen in bolj ko se zave, da obdeluje slovensko zemljo, bolj bo za nas! Jugoslavija bo stopila pred svet s pomočjo našega kmeta, ki bo, kakor se je zadnje čase pokazalo, pravo zadel, če bo v vsakem pogledu posnel svoje žene in svoje hčere, katere so s takim navdušenjem podpisovale izjavo za našo deklaracijo! Dokler imamo ponosnega kmeta, ki se zaveda svoje veljave in svojega pomena, toliko časa vemo, da bo tudi pri nas nastala Jugoslavija samoposelbi!

Iz govora dr. Korošca v St. Janžu.

Celovski »Mir« obhaja sledeče deloma konfiscirano poročilo o govoru načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca v St. Janžu pri Spodnjem Dravogradu.

Dr. Korošec je izjavil: Zunanji minister grof Czernin je povedal, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau ponudil Avstriji mir. Czernin je to ponudbo odklonil zavolj tega, ker mora Avstrija v prvi vrsti varovati interese Nemčije; naj se zgodi, kakorkoli hoče, mi ne bomo izdajali interesov Nemčije. Tako govori grof Czernin. (Cenzurirano.)

Iz razkritih bivšega nemškega poslanika v Londonu, kneza Lichnowskega, vemo vse. Vojska se je začela zavolj Nemčije. Nemčija je vedela, da stoji pred vojsko in se bo morala vojskovati s celim svetom. Zavolj tega se je trudila, da bi Avstrijo notegnila s seboj v ta vojni ples. Zgodilo se je prežalostni umor v Sarajevu. Vsi narodi so jokali zavolj tega strašnega umora. (Cenzurirano.)

Ko se je začela vojska in so bili zanj tudi naši Nemci, so začeli Slovane zapirati. Ni se moglo dokazati, da bi bil kdo proti vladarski hiši, ampak imeli so le en madaž, da niso bili izdajali vladarja in Avstrije, kakor so bili nekateri Nemci. Kdor je zoper slovenske narode v Avstriji, ta je zoper Avstrijo samo! Prežalostni so jih mislili imeti tako dolgo zaprte, da pade prvo isesko listie, ker velik nemški prerok je rekel: Kadar pade prvo isesko listie, se bodo vojski vračali iz vojske. Takrat se je pisalo, da se to naša usoda odločila ob Aneri. To se ni zgodilo.

Vojska nam je prinesla veliko trpljenja, smrti, solz, Jugoslovonom je pa prinesla tudi šolo, da moramo proči od nemškega jarma (vihrano odobravanje). Kadar koli se je hotel Slovenec samostojno razvijati, takrat je prišel Nemec, da bi nas oviral (Nemškutarski trzovec Skutnjiz iz Guštana je motil shod, pa je takoj sfrljal. Tu so prišli na shod Nemci, na čelu jim razni nemški uradniki in židovskoli Lučovnik. Nastal je takoj hrup in nemir.) Dr. Korošec: Zadnji dokaz, da nas Nemci povsod na slovenskih tleh ovirajo, je danes tukaj. (Klic: Na Nemško podite! Kaj pa imate tukaj opraviti? Povsod delate nemir! Ko postane prekanje hiše, se množica strne v en vzkliz: Zivela Jugoslavija! in zapojajo »Hej Slovani!«

Nekdo iz srede zborovalcev zakliče: Jaka Lučovnik je tudi tu! (Ploskanje in veselost.) Klic: Mi koroški Slovenci tudi ne maramo nemčurjev! (Nasprotniki se začnejo pogajati z vladnim zastopnikom iz Slov. Gradca.)

Dr. Korošec: Kakor vidim, je tukaj tudi stari koroški renegat (narodni odpadnik) Lučovnik. (Klic: fei!) Danes se je to tako daleč izpozabil, da je prišel motiti shod rodnih bratov (fej-klici), ki se hočejo osvoboditi; samo na eno je pozabil, kako visoko spoštujejo Nemci deželne meje, in tako dokazal, da je v srečo to, kar smo mi, da ne poznamo deželnih mej, ampak smo en jugoslovanski narod. Kot koroški nemškutarski je podrl te meje. (Bučna veselost in ploskanje.) Koroški Nemci nam ne bodo smeli nič očitati, ako bomo slovenski poslanci prišli na Koroško za našo staro pravdo. (Vihrano odobravanje.) Prišli so med vas, ker so mislili, da najdemo tukaj rod, ki ga bodo strahovali. (Klic: Se jih nič ne bojimo!) Časi, ko smo se mi pred nemškutariji tresli, so minili. Bratomorni boj je končan (živio-klici), podali smo si roke in vse slovenske stranke nastopamo za svoje interese. (Vihrano odobravanje.) Slovenci smo se v vojski mnogo naučili. Pa že preji smo vedeli, da nas Nemci ne marajo in nas imajo za sužnje.

Govornik orije razmere s primerom iz Slovaškega. Visok gospod se je hotel poučiti o naravnostnih razmerah na Slovaškem. Grajskič mu je rekel: Tu je vse madžarsko. Mož na teza ni verjel in je šel raje k delavcem in vprašal, koliko je tam Madžarov in koliko Slovačkov. Delavec mu je odgovoril: Tisti ki sedi v kočiji, je Madžar, vojniki je Slovaki, ki sedi na mehkih foteljih (stolih), je Madžar, tisti ki je na straži pri vhodu, na dvorišču, v hlevu, na polju, je Slovak. Gosna je Madžarka, tieta pa, ki kuha in snazi in no meta, je Slovačkinja. Tisti, ki komandira, je Madžar, množica pa, ki opravlja težka dela, so Slovaki.

Tako je bilo pri nas. Ko se je začela vojska, so nas preganjali v vseh jugoslovanskih deželah. Kaplana Polaka n. pr. so dolžili, da je poslal denar v tužino, čeravno sam nič ni imel. Tenli so ga in ko se je hotel skriti, ga je s sabljo ofir, eden od takih, kakor smo jih videli danes tukaj preoblečene. (Nasprotniki so jo namreč med tem že odkurili in se je shod mirno in nemoteno nadaljeval.) Ne samo, da so nas po te hčere gonili, tekla je nedolžna slovaška kri. (Cenzurirano.)

Potem bi prišla na vrsto Hrvatska. Govornik opiše nato par groznih slučajev iz časa teh preganjanj in zaključuje govor: Vsakdo se vpraša: Ali ni še živimo skupaj s takimi ljudmi? (Klic: Nikdar! Zivela Jugoslavija!) Da, hočemo lastno jugoslovansko državo. (Odobravanje.) (Cenzurirano.) ... na nič drugega, in nočemo, kakor oni pravijo, veleizdaje. Vse kar hočemo, je povedano v deklaraciji. Vsak, kdor zna brati, ve, da je tako. (Vihrano odobravanje.)

Novi nemški uspehi.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 12. aprila. (Kor. urad.) Zaprado bojišče. Armentieres je padel. Po četah generalov von Eberhardi in v. Stetten s severa in juga zajeta, oropana svojih umikalnih cest, je položila angleška posadka — 50 oficirjev in nad 3000 mož — po hrabri obrambi orožje. Z njo je prišlo v naše roke 45 topov, številne strojne puške, velike množine municije, zaloga obilice in drug bogat plen. Severozapadno Armentieresa pridobivamo prostora. Zaprado Armentieresa so vrgle čete generalov v. Stetten in v. Carlowitz po odbitih močnih, z zbranimi četami proti Steenwercku izvedenih protinapadnih in po luthi bojih za četno angleško pozicijo sovražnika nazaj v smeri Bailleur in Merville (ob Lysl, kakih 5 km zapadno Estairesa, okroglo 17 km jugozapadno Armentieresa). Merville je zavzet. Na južnem bregu Lyse so si priborile čete generala v. Bernhardija prehod preko Lawe in so prodirle do višine Merville. Ves plen iz bitke pri Armentieresu znaša po dosedanjih ugotovitvah 20.000 vjetnikov, med temi 1 angleški in 1 portugalski general in več kot 200 topov. Premaganje močvirnatga ozemlja z rupami v naši izhodni poziciji in pred njo 9. aprila je zahtevalo največjega napora četi vsega orožja v nasprotni smeri. Na uspehu imajo odlični delci tudi nemški vojski in zanje divizije. — Na bojišču na obeh straneh Somme so se razvili luthi artiljerijski boji. Francoski polki, ki so jurili na zapadnem bregu Avre zapadno Moreuvilla, so se razbili z našimi izgubami in so pustili v naših rokah 500 vjetnikov, katere je nozele francoski artiljerijski ogenj uničil.

Z drugih bojišč nič novega. — v. L.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 12. aprila. (Koresp. urad.) Naše zmagovite čete nadalje prodirajo skozi obširno ravnino Lyse med Armentieresom in Mörvillom.

Berolin, 12. aprila. (Kor. ur.) Wolfvov urad poroča: Kakor trdnjava z betonskimi zgradbami opremljeno mesto Armentieres se je držalo dne 11. aprila kljub vedno obsežnejši obkolitvi izredno hrabro. Šele ko so nemške čete v hitrem napadu tudi z zapada objele mesto, se je vdal preostanek hrabre posadke, ki je med obkolitvijo imela izredno težke izgube. Ceste in skrajni deli mesta so polni mrtvih. Plena strojnih pušk in municije dosedaj ni bilo mogoče doznati, kakor ni bilo mogoče doznati obseznosti drugih zalog. Med 45 topovi je poleg številnih težkih topov tudi nekaj 34 cm topov, ki so montirani na železniške vozove. Ves plen je narasel od 21. marca sem na 112.000 mož in 1500 topov. Tisoče in tisoče strojnih pušk so Nemci deloma takoj mogli uporabiti. Tudi drugega vojnega materiala se ni moglo niti približno precceniti. Število vpljenih tankov je naraslo od 100 na 200. S skoraj nadlovesko energijo dela vsakdo na novem bojišču pri Armentieresu, da premeta velikanske težave. V močvirnat brezpotni pokrajini tekmuje moštvo, da preskrbi municijo za artiljerijo, živila za bojne čete. Častniški zbor nekoga preizkušnega polka se je v nekem trenutku s poveljnikom na čelu udeležil s tem, da je nosil na tisoče kolov. Angleži so tudi sedaj zopet metali stotnjico za stotnjico, divizijo za divizijo brez načrta v boj in brez ozira na to, da so bile te čete že pri St. Quentinu popolnoma zedlane. To brezglavo postopanje izroča Nemcem pogosto cele stotnije v vjetništvo. Ravno zadnje noči pred pričetkom bitke ob Lysi so bili Angleži odločili velik del svoje tamošnje težke artiljerije, da uporabi to topove med Ancro in Sommo. Portugalske divizije so morale vsled tega trpeti. Kako hudo je precceniti novi udarec Angležev in kako jih je zmedel, je razvidno iz tega, da so že ob 9. dopoldne, torej v prvem stadiju bitke hitro razstrelili ostanke svojih težkih topov, da jih Nemci ne dobe še porabnih v roke. To postopanje je popolnoma proti vsem običajem v vojni, tako da je smatramo lahko za čin obupa. Došim smo metali pred Armentieresom Angleže s kar najtežjimi izgubami iz pozicije v pozicijo, so pričeli Francozi na bojišču v sredini s silnimi napadi. Ti napadi so imeli očitno namen, pomagati Angležem, ki so bili v hudih stiskah. Na zapadnem bregu Avre, na obeh straneh ceste Moreuvilla-Ailly so pričeli Francozi dne 11. aprila ob 5. zjutraj iz vseh kalibrov silno streljati na nemške pozicije. Po triurni kar najsilnejši artiljerijski pripravi so napadli gosti oddelki fronto na severnem robu gozda Senecat tja do gozda Arriere. Napad se je iz večine zlomil že v zbranem uničevalnem ognju nemške artiljerije in strojnih pušk z izredno težkimi sovražnimi izgubami. Samo ob cesti Moreuvilla - Ailly se je posrečilo sovražniku začasno vdreti. Takojšnji protinapad ga je do zadnjega vrzel zopet ven. Tjer smo vjeli 300 mož. Pozneje smo vzeli s svojo artiljerijo močne sovražne rezerve pod ogenj in jih decimirali. Jti dan so izvršili Francozi tudi napad na fronto Orivesnes - Montdidier. Tu se je pričel sovražni artiljerijski ogenj tudi ob 5. zjutraj ter se je stopnjeval proti 7. do polurnega bobnačega ognja težkih in najtežjih kalibrov. Ko se je hotela postaviti pripravljen planota k napadu, jo je takoj oriel nemški uničevalni ogenj. V sled silnih težb gostih napadalnih kolon se napad tu sploh ni razvil. Zaman so prišli Francozi tako in tako na obeh straneh ceste Ailly - Moreuvilla nove težke krvave žrtve. Naša artiljerija je začela sovražne kolodvorc Domm Martin in Remoncourt, francoski uničevalni cenci pa je ležal na lastnih mestih Montdidier in Laon. Nestrepano Francozi uničujejo svoja lastna mesta. Tako so dne 11. aprila zpet brezobzirno obstreljevali Laon.

Dunaj, 12. aprila. Tretji dan bitke pri Armentieresu je orinesel popolno nemško zmago. Najvažnejše oporišče angleške severne armade, kjer se stikata fronta na Flandrakem in v Artoisu, Armentieres, je v nemških rokah. Vest o tem dosegla bo Anetilo hudo zadela. Nje manj važno ni prodiranje Nemcev na severnem delu Lyse in na zapadnem bregu Lave. Severno od Lyse so prebili Nemci četno angleško četo

ter prodrli preko Nieppe - Steewerck in Estairesa tja v okolico Bailleur ter vzeli Mörville. Prekoračili so Lavo ter prodrli do Clarence jugo - zapadno od Mörville. Od pričetka bitke so Nemci prodrli ponekod do 20 km. Sosednji oddelki pri Ypresu in Lensu stoji že pod vplivom tega vponjenja angleške fronte. Prihodnji dnevi lahko prinesejo za angleško severno armado kritične dogodke. General Foch, ki je rekel, da ga hoče nemška ofenziva v odseku pri Armentieresu samo zapeljati, da bi poslal tja svoje rezerve, je prepoznal spoznal pomen nemškega napada. Angleške čete, ki so se ravno izkrcale v Callaisu in Boulogni, so nemudoma poslali na bojišče, da zadržijo nemško ofenzivo in rešijo pozicijo pri Ypresu. Že pa slišimo, da namerava Hindenburg nov udarec.

Zeneva, 12. aprila. Položaj se smatra za zelo kritičen. Umikanje izpred Ypresa bi moglo imeti za posledico, da padeta Dunkerke in Callais.

London, 12. aprila. »Manchester Guardian« piše, da je nova nemška ofenziva na severu od Arrasa dobro znamenje. Če bi bili Nemci imeli uspeh, ne bi bili na drugi točki zopet prišli.

Berolin, 11. aprila. (Kor. ur.) Wolfvov urad poroča: Težki angleški poraz je prisilil angleško vlado, ustvariti potrebna nadomestila svoje vojske z razširjenjem brambene dolžnosti na Angleškem in z uvedbo brambene dolžnosti na Irskem. Naihře prišlo ti koraki prepoznati. Storit bi bilo treba to jeseni lanskega leta, da bi imelo kak uspeh. Resingtonovo svarilo pa je bilo neuslišano. Anglija se je popolnoma zanesla na Francosko in se je bala velikih žrtve.

Washington, 11. aprila. (Koresp. urad.) Častni armade v Washingtonu izrekalo svojo živahno zadovoljnost, da se ameriška olačena udeležujejo bitke na Francoskem. Za ameriški prvini četami prihajajo nadaljnje čete na fronto. Dasiiravno se ne oblaščajo številu, je gotovo, da se sedaj novorečno trikrat toliko ameriškega vojaštva npreplava v Evropo, kakor še pred kratkim časom.

Zeneva, 12. aprila. »Daily Mail« piše: Vpad Nemcev v angleško fronto uvala potkus obtehta angleške armade na severnem Francoskem. Bitka na črti La Passée - Armentieres je posledica prodiranja na lugu tja proti Amiensu. Anetilo una, da se namen sovražnika ne bo dal uresničiti.

Angleški napad na flandrski obal.

Berolin, 12. aprila. (Koresp. urad.) V noči na 12. april so izvršile angleške pomorske sile, obstoječe iz monitorjev, torpedov in letal napad na flandrski obal. Obstreljevali so s težkimi kalibri Ostende ter metali bombe iz letal na Zebrügge. Naše baterije so brez težav zavrnile napade. Vojaske škode ni bilo nikjer. Sovražna torpedovka, ki se je približala Ostendu, je bila zažgana. Zapuščena od posadke je bila pozneje popolnoma opremljena od nas vpljenata. — Šef mornariške štaba mornarice.

Bonar Law o bitki ob Sommi.

London, 12. aprila. (Koresp. urad.) V poslanski zbornici je izjavil Asquith, da bi bil izredno nespameten sklep, če bi hotela vlada lrski naložiti brambno dolžnost. Bonar Law je odgovarjal med drugim: Dsedaj smo mogli nadomeščati na fronti utrpele izgube. Te izgube pa so bile mnogo težje, kakor se je dalo videti vnaprej. Kritični čas, v katerem živimo sedaj, bo imel najbrže svoj konec meseca maja ali junija. Pa bo trajal najdlje še 8 mesecev. Nadaljnji novinci bodo na razpolago, kadar jih bo treba. Imamo že ljudi, ki jih moramo pošiljati s samo štirimesečnim izvežbanjem v bitko. Bonar Law se je nato s srčnimi besedami spominjal Amerike ter je govoril o finančnih in komercialnih posledicah vpoklica starejših letnikov pod zastave. Izjavil je, da mora vzeti vlada gospodarske konsekvence nase, ker grozi dežel sicer še mnogo večja nevarnost in ker hoče Anglija zmagati. Bonar Law je končal z besedami: Kar se je zgodilo v bitki ob Sommi, je bilo nepričakovano. Do ure, ko se je pričela bitka, so bili zavezniki v vsakem oziru na zapadni fronti v skozinsko ne neugodnem položaju. Mislili smo in računali smo z vojaškimi svetovalci naših francoskih zaveznikov, da bomo morali, če nas sovražnik pod temi pozicij napade, pač prepuustiti nekoli to, da nam na resna nevarnost ne grozi. Ni res, da bi bil obstojal eleda enotnega vrhovnega poveljništva kak snor. Od početka vojne se je trudila vsaka vlada, doseči kar največjo enotnost v poveljstvu v vojaškem oziru. Največje težave so obstojale samo v tem, kako se naj to uresniči.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

11. aprila zjutraj. Bitka traja na celi fronti od kanala La Bassée do kanala Ypres - Comines. Resni boji so se vršili v bližini Lave in kanala Lyse nekako od Lestrema do Armentieresa. Potegnili smo svoje čete nazaj iz Armentieresa, ki je poln strupenih plinov. Severno od Armentieresa neznatne spremembe položaja. Silni boji so trajali preteklo noč še v poznih urah v bližini Ploestersta, Mesinesa in Wychaeta. Z ostale fronte ni ničesar poročati.

11. aprila zvečer. Sovražnik je ojačil čez dan svoje napade na celi severni fronti. Težki neprestani napadi so bili izvršeni od svežih nemških divizij v okolici Lave med Loismom in Lestrempom. V teh bojih je zavrnila 51. divizija neprestane napade z velikimi izgubami za sovražnika ter zavzela v močnih uspešnih protinapadnih pozicije, v katere je bil sovražnik vdrl. Težki boji v Estairesu in med tem krajem in Steewerckom. V tem odseku je sovražnik tudi napadel z veliko silo ter dosegel uspeh, da je našo četo tik severno od tega kraja potisnil nazaj. Severno od Armentieresa se je razvil odločen napad danes zjutraj proti našim pozicij. v bližini Ploestersta. Sovražnik je nekoliko napredoval. Boji proti severu danes zjutraj od sovražnika nasproti našim črtam v bližini Wychaeta in Hollebacha izvršeni napad te 9. divizije z velikimi izgubami za sovražnika popolnoma zavrnili. Bitka traja na celi fronti med kanalom La Bassée in kanalom Ypres - Comines. Na celi fronti je potekel dan razmeroma mirno.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

11. aprila zvečer. Na gotovih delih fronte severno od Montdidiera in v

okolici Lasignya silni artiljerijski boji. Zadnjo noč in danes zjutraj smo zavrnili dva precej živahna sovražna napada v odseku pri Noyonu. Casih obojestransko obstreljevanje na obeh straneh Mose in v gozdu Pretre.

Z ostalih bojišč.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. aprila. (Kor. urad.) V gorovju na obeh straneh Brente zvišano bojno delovanje. — S. g. štaba.

Z ITALJANSKE FRONTE.

Pred ofenzivo na italijanski fronti. Listi prinašajo dan na dan vesti, ki napovedujejo na italijanski fronti ofenzivo. Informacije iz Curiha, katere priobčuje »Mittagszeitung«, govore o možnosti, da bi hoteli Italijani avstrijski napad prehiteti s svojo lastno ofenzivo. V Italiji vlada velikansko razburjenje, katero povzročajo vesti o izrednih pripravah za ofenzivo s strani Avstrije. Govori se med drugim, da bodo avstrijske čete uporabljale dalekosono artiljerijo in pline z grozovitim učinkom. Na banketu zaveznških letalcev v Milanu je imel Gabriele d'Annunzio govor, v katerem je poudarjal, da hoče izvršiti sovražnik nov udarec na italijansko fronto in da se morajo zato vsi zavezniški boriti proti tej »divji zverji«, ki je skupen sovražnik. »Telegraphen Union« poroča iz Lugana, da bodo proti koncu aprila poklicali pod orožje v Italiji še pol milijona vojakov, tako da bo armada dosegla 4 milijone bojevnikov. »Az Est« prinaša z italijanskega bojišča brzojavko, da se Italijani vzdolj Piave mrlično pripravljajo na ofenzivo. Angleške in francoske pomožne čete so odšle z italijanskega bojišča, izvešmi poidine tehnične čete in topništvo. Poleg teh in poleg Amerikancev se je opazila na italijanskem bojišču tudi češka legija.

Tudi ameriški vojni urad napoveduje avstro - ogrsko ofenzivo. Iz Basla poročajo, da je ameriški vojni urad svoje zadnje poročilo o bojnih dogodkih zaključil s poudarkom, da je skoro pričakovati avstro - ogrske ofenzive med gorenjo Piavo in Gardskim jezerom.

ITALJANSKO URADNO POROČILO.

10. aprila. Obe artiljeriji sta se borili večeraj luto med Asticom in Brento. Naše baterije so streljale koncentrično v Judikarji in v pokrajini severo - zapadno hriba Grappe. V asiški kotlini so se morale sovražne patrulje umakniti pred patruljami zaveznikov, pri čemer smo ujeli nekaj mož. Drugi sovražni oddelki so bili pregnani z ognjem naših pušk v Lagarinski in Aski dolini. Na obrežju močan ogenj iz pušk vzdolj Sile in kratak boj minometov ob stari Pivai. Pri Capu Sile je ubil eden naših napadalnih oddelkov moštvo male sovražne postojanke in se vrnil z nekaj vjetniki.

11. aprila. Vzdolj vse fronte zmerno delovanje artiljerije in patrulj. Naše baterije so zadele sovražne čete na izhodu iz doline San Lorenzo in v okolici Salagrade, kakor tudi vozove severo - vzhodno Cavetzerine. V asiški kotlini smo vjeli nekaj mož.

12. aprila. Živahne akcije obeh artiljerij v Logarinski dolini, na asiški visoki planoti in v pokrajini Montella. Učinkovit uničevalni ogenj naših baterij na naša dela pri Ponte di Piave, San Doni in Revodoli. V gorski pokrajini so nadlegovali naši izvidni oddelki sovražnika in pripeljali nekaj vjetnikov. Močan sovražni oddelki, ki je poskusil iznenaditi eno naših izpostavljenih postojank na južnih pobočjih Passa Rosso, je bil nagloma razpršen.

Razne vojne vesti.

NEMCI NA FINSKEM.

Petrograd, 11. aprila. (Koresp. urad.) Glasom poročila iz Helsinkforsa sta ruski ledolomec Wolinski in finski ledolomec Tarmo izkrcala male nemške oddelke v Lovissi. Pristanišče in mesta so Nemci zasedli. Zatrjuje se, da se približuje nemško brodovje s četami v smeri iz Kolivana. Nemci prodirajo v severni smeri, da zasedejo železnico Helsinkfors - Viborg.

Ameriške čete v Vladivostoku.

Berolin, 12. aprila. »Lokalanzeiger« poroča po »Tempus«, da je bilo zadnje dni izkrcanih v Vladivostoku več oddelkov ameriških vojakov.

Nasedla nemška vojna ladja.

Berolin, 12. aprila. (Kor. ur.) Wolfvov urad poroča: Njega Velicanstva ladja »Rheinland« je dne 11. aprila v gosti megli pri Alandskih otokih nasedla. Dela, da jo spravijo zopet v morje, so v teku.

Razširjenje brambene dolžnosti na Angleškem.

Rotterdam, 12. aprila. Zaradi razširjenja starostne meje na 50 let, je prišlo v poslanski zbornici od burnih prizorov. Bonar Law je izjavil, da bo vlada upoštevala željo, da naj se starostna meja zniža na 48 let. Kljub temu je poslanska zbornica sprejela z 262 glasovi proti 152 glasovom starostno mejo 50 let.

Romunija in Besarabija.

Dunaj, 12. aprila. »Neue Freie Presse« izve iz merodajne strani, da proklamacije sedenjenja Besarabije z Romunsko še ni smatrati za končno delstvo. V sporazumu Romunije s centralnimi državami je označena rešitev tega vprašanja kot odvisna od stališča Romunske napram centralnim državam. Rešitev vprašanja pa stoji nasproti še druge težkoče s strani Ukrajine. Ukrajina namreč zahteva za sebe gotove dele Besarabije, v katerih prevladuje ukrajinski element.

Berolin, 12. aprila. »Lokalanzeiger« izve, da bo ukrajinska vlada protestirala proti sklepu besarabskega zemstva, ki se je izreklo za združitev Besarabije z Romunijo. Ukrajinska vlada bo stavila svoje zahteve glede onih delov Besarabije, kjer žive Ukrajinci.

Politične vesti.

— O dogodkih v St. Janžu poroča celovski, pod nemško - nacionalnim državnim pravdnikom izhajajoči »Mir«. m. dr.: Dr. Korošec je svoj govor ob prihodu Nemcev v St. Janžu prekinil in šele, ko so bili Nemci pogognani v beg, je svoj govor končal. Med Nemci in našimi je prišlo namreč do preprirov in krika in konečno do prerivanja. Nemci so hoteli naprej in v našo gosto množico napraviti klin. Naši so jih potisnili nazaj. Tedaj so Nemci, ki so povečini prišli na shod oboroženi s palicami, začeli lomiti late. Naši so jim udarce parirali in v par sekundah pogнали pretepače v divji beg. To se je zgodilo tako hitro, da pripravljeni orožniki niso mogli posredovati prej, kakor potem, ko so jo Nemci odkurili. Smilili se nam je pri tem stari Lučovnik. S kakšnim namenom so prišli Nemci na shod na slovensko ozemlje, dokazuje pogovor med Nemci v vlaklu med Velenjem in Slov. Gradcem. Pravili so, da bodo že dr. Korošču pokazali. Eden je pokazal na drugega, rekoč: Der hat drei Messer bei sich, er its ja so, wei ein türkischer Pascha. (Ta ima tri nože pri sebi, je kakor turški paša.) Drugi je pokazal na svojo debelo gorjanco in z njo vdaril ob tla. Nek Slovenjegradečan je vprašal: Was ist mit Lavanthal? Odgovor: Vse v redu, vsi so obveščeni. Nemci so zbornali ljudi skupaj od vseh strani, iz Labudske doline, iz Maribora, Mute, Marenberga, Slov. Gradca, iz Guštana, Dravograda, in kjer je še kak nemški uradnik na slovenskih tleh. Celo akcijo je vodil železniški uradnik Rudolf Domaingo iz Spod. Dravograda (oficir!). Poleg njega so imeli med Nemci pri zborovalšču glavno besedo hotelir O. Goll (vojaščin oproščen), poštar Flor iz Meže ob Dravi, in nakupovalec živine Hans Kramer iz Slovenj Gradca, vojaške službe oproščen. Med mnogimi znanimi so bili navzoči tudi postajenačelnik iz Spodnjega Dravograda, Bernhart, doma iz Tirolskega, postajenačelnik Medved iz Prevali, železniška uradnika Domaingo in Ulbing iz Spodnj. Dravograda, Pugelnik iz Libelič s svojim tajnikom, penzionirani učitelj (ravatelj!) Voglar iz Spod. Dravograda, nadučitelj Oberlercher iz Grebinja, višji oskrbnik Hirschlerjev pri Spod. Dravogradu, Hans Schuller, gostilničar iz Sl. Gradca (oproščen), dr. Bast, koncipient pri dr. Kiesewetterju (oproščen), baje aktiven vojak, živnozdravnik Hofman iz Spod. Dravograda, feldwebel-muzikant Lubas iz Slov. Gradca, trgovec Brancur iz Marenberga (oproščen), tovarnar Erber iz Mute, poštar Höbl, uradniki iz guštanske tovarne, železniški uradnik Perne iz Prevali, uradnik Pogantsch iz Prevali. V guštanski tovarni so imeli predelavci naročilo, da naj puste z dela delavce malo prej, da bodo mogli na shod. Toda delavci so sili uradniškega kroga, munda in imajo v teh težkih dneh drugo skrb, kakor da bi hoteli med svoje rojake razbijati, in so ostali doma. Iz Maribora je prišel znani Girstmayer in urednik časnika »Deutscher Montag«, Jahn.

— Italijansko in nemško uradovanje na magistratu v Gorici. Gorški magistrat »Municipio di Gorizia« v svojih starih dobrih italijanskih časih niti ni hotel sprejemati slovenskih vlog. Pozneje se je na gorke slovenske pritožbe visoka politična oblast v Primorju opogumila toliko, da je bila ukazala »municipiju«, da mora sprejemati slovenske vloge. Municipij se je pokoril, ali reševati mu vendar ni bilo treba slovenskih vlog v slovenskem jeziku, marveč reševal jih je po italijansko. Te prakse starega italijanskega municipija se drži do tolkih vojnih in političnih preizkušnjah še vedno politična oblast, ki gospodari sedaj v gorški mestni občini s svojim vladnim komisarjem pod nemško firmo »Stadtmagistrat Görz«. Slovenec, katerega je bojni vihar na Gorškem vrgel v begunstvo, je hotel iti v Gorico pogledat, kako je pri podjetju, kjer je deloval in kako je še na njegovem stanovanju. Po slovensko seveda je pisal v Gorico na magistrat, ki je njegovo prošnjo, da bi smel priti v Gorico za nekaj dni, sprejel, ali rešil pa jo je po italijansko. Prav zanimiv je odgovor, avstrijska specialiteta je to: Korrespondenz - Karte, Carlolina di corrispondenza. Napis je zajel ob strani nemški poštni pečat Görz. Naslov: Signor ... Lubiana ... cesta, Siska. Na levi: Stempel der aufgebenden Behörde. Timbro dell' autorità mittente. »anag. Jh ...« Pečat: Stadtmagistrat Görz. Oni Slovenec ima v svojem prikupu tudi jeden »čč. Da bi šumevec »pipo« zapisali ali natisnili Italijani, tega niso storili za ves svet ne in tudi »Stadtmagistrat Görz« tega ne stori, kakor kaže tudi že gorenja »Siskae. Vladni komisar je Slovincu prošnjo odklonil kar na kratko, da mu ne more dovoliti začasnega bivanja v Gorici »per motivi d' approvigionamento«. Ta je lepa pa kratka! Saj morda bo prinesel s seboj nekaj, da bo živel kak dan v Gorici. Pa zakaj ne bi smel on živeti par dni tam, ko pa dohaja v Gorico toliko tuincev? Nemški agent, ki je poslan v Gorico kupovat slovensko zemljo, dobi na svojo nemško prošnjo nemški odgovor od »Stadtmagistrata Görz« in »motivi d' approvigionamento« molčijo. Vsak nemški, tuji vrag, lahko pride v Gorico, samo onim, ki so stalno bivali tam, otežkujejo dohod v mesto, pa čeprav prošnjo le za par dni in gredo tja po nujnih opravkih. Cesa Karel je bil na Gorškem in ukazal, notranjemu ministru, da se imajo politični uradniki ravnati po njegovih tencijah. V Gorici je večina prebivalstva slovenska. »Živio« - klici an glešč

preglaševali vsak drug klic. Na magistratu, kjer gospodari vladni komisar, pa je vse nemško in laško. Goriški Slovenec, tvoj jezik ni nič vreden, zato tudi ti nisi nič vreden in zate ne bomo obnavljali dežele. To gotovo ni po intencijah cesarja, po njegovih intencijah je pravica. Zato pa zahtevamo nemudoma od tržaškega mestnika, da zaupa »Stadtmagistru Gôrzu«, da ima biti »mestni magistrat Gorica« in da ima reševati slovenske vloge slovensko. Takoj zahtevamo to in si prepovedujemo vsako nadaljnje narodnostno žaljenje Slovencev. Gorica stoji na slovenskih tleh in je glavno mesto slovenske Goriške, zato pa mora imeti naš jezik na goriškem mestnem magistratu polno veljavo. Za premembo sistema v Primorju naj se naši poslanci prav toplo zavzamejo.

Velika narodna manifestacija v Zemetu. V Zemetu, v vzhodni Istri, se je vršil v nedeljo velik javen shod, ki se je razvil v impozantno narodno manifestacijo. Shodu je predsedoval državni poslanec Spiničič, ki mu je narod prilejal prisrčne ovacije. Za Spiničičem je govoril odvetnik dr. Poščić — žarko, da je beseda šla iz srca v srce. Rekel je, da je enkrat čas, da kaj storimo — za se, dočim nam je bilo doslej za vse žrtve, za vsa prelita kri v plačilo, da smo bili vedno zvesti slugi — sužnji. Začnimo graditi veliko zgradbo nezavisne in svobodne države Hrvatov, Slovencev in Srbov, da bomo v svoji hiši svoji gospodarji! Nasprotniki postavljajo po naših mestih svoje šole, mi ne moremo na svoji zemlji odpirati svojih narodnih šol, ker za nas da je motika in ne šola! Zopet bode morda — je zaključil govornik — postavljali za nas vešala, ali — mi se ne vdamo. Skrajni čas je, da se spametimo, da zastavimo vse sile za svojo svobodo in edinstvo! Sprejeta je bila resolucija, ki izrekla zaupanje poslancem v državnem zboru, jih vzpodbujala, naj se ne umaknejo z začetih poti, dokler ne dosežemo idealov, postavljenih dne 30. maja 1917, naj v vsem delujejo in skupnosti in slozi s predstavljivi bratskega nam češkega naroda, in Jugoslovani naj se nikakor ne dajo več razcepljati. Resolucija protestira nadalje najodločneje proti zadnjemu govoru ministra Czernina, v katerem napada slovenske narode, zlasti pa češke voditelje se posebej. Shod se je zaključil ob velikem navdušenju in pevanjem: »...desnice si daše Slovenac, Srb i Hrvat«.

Avstrijski patrijotizem v neprikladih. Dunajska »Österr. - ungarische Finanz - Presse« z dne 6. aprila ima uvodnik, ki se začne tako - le: Dogaja se v zadnjih časih opetovanje, da človeku odločno odkimajo, če misli in govori patrijotsko. Avstrijski patrijotizem spravlja v zadrego. Najvišja instanca za kontrolo patrijotizma in za njega zaježevanje je cenzura. Če govoriš kaj, kar bi lahko pokonci spravilo mogotce v Nemčiji, ti zadoni iz vseh kotov: »Pst! Pst! In potrkajo ti na rame in pravijo: »Molči! Za Boga, molči! Saj je res, kar praviš, a ne sme se reči. To je proti zavezniški pogodbi z Nemčijo!«

Sistiranje društvo socialističnih dijakov na Dunaju. Dunajska policija je sistirala društvo socialističnih dijakov in zapečatila knjižnico in društveni lokal. V društvenih prostorih mladinskih socialističnih delavcev v II., VI. in X. okraju so bile hišne preiskave, 17 oseb je aretiranih.

Mirovna pogajanja z Romunijo. Glasom poročila »Neue Freie Presse« gredo sklepna pogajanja glede mirovne pogodbe z Romunijo počasneje. Pravo mirovno pogodbo ter z njo v zvezi stoječe pravne pogodbe je smatrati že za sklenjene. Težave dela samo trgovinska pogodba. Med obema državama polovicama namreč še ni dosežen popoln sporazum glede posameznih točk. Tudi je urediti železniško politična vprašanja z Romunijo. Druge težkoče se delajo zopet z romunske strani tako, da bo končna mirovna pogodba zahtevala pač še nekaj časa.

Dr. Trumbić pri Balfourju.

»Tägliche Rundschau« poroča: Predsednik Jugoslovanskega odbora dr. Trumbić je bil 20. marca sprejet od angleškega zunanjega ministra Balfoura, kateremu je, kakor poroča Reuter, razložil aspiracije Jugoslovancev, ki da hočejo biti združeni skupno s Srbijo in Crno goro v neodvisno državo. Dr. Trumbić se je razgovarjal z angleškim zunanjim ministrom tudi o italijanskem - jugoslovanskem zblizanju ter mu je razjasnil cilje kongresa zatiranih narodov, sklicanega v Rim. Ta kongres da je neposredni rezultat italijansko-jugoslovanskega sporazuma. Balfour je dr. Trumbiću v toplih besedah izrazil tradicionalne simpatije Velike Britanije za zatirane narode.

Vojni stroški Italije. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, znašajo skupni vojni stroški Italije do konca februarja 351/2 milijarde. Zakladni minister je sprejel zastopnike štirih velikih kreditnih bank, da se dogovore o ustanovitvi bančnega sindikata za rešitev finančnih problemov v prehodnem gospodarstvu.

Vojne odškodnine in Nemčija. Na zborovanju zveze saksoskih industrijalec je izjavil finančni minister Seidewitz, da ima Nemčija brezpogojno pravico zahtevati od zapadnih držav vojno odškodnino. Zapadne države imajo v prekmorskem zavezniku močno finančno oporo tako, da morejo dati Nemčiji primerno odškodnino. Nemčija ima trdno voljo zahtevati tako odškodnino.

Ruske izgube vsled vojne. Glasom poročila komisarija za trgovino in industrijo je izjavila Rusija vsled brest-litovskega miru 780.000 km² s 56 milijoni (33%) prebivalci, 2150 km železnice

(t. j. 1/3), 73% produkcije železa, 80% sladkornih tovarov, 89 tobačnih tovarov, preko 16.000 alkoholnih varilnic, 244 kemičnih tovarov, 615 papirnic, 163 strojnih tovarov itd.

Samostojna Estonija. Bero-lin, 12. aprila. »Tageblatt« izve, da je estonski deželni svet v Kolivnu sklenil zaprositi v Berlinu za priznanje estonske države ter obenem stremiti po najožjem gospodarskem in političnem pridruženju Nemčiji.

Španska zahteva Tanger in Gibraltar. Nemški listi poročajo: Španski ministrski svet se je bavil s sedanjim položajem ter je prišel do zaključka, da mora Španska brezpogojno zahtevati Tanger in Gibraltar, ker tega ni dolžna samo svojemu narodu, marveč ker te zahteve tvorijo baje tudi pravice Španske, ker je posest teh pokrajin življenjske važnosti za državo.

Irski konvent. Iz Londona 12. aprila: Parlamentarni dopisnik »Daily Telegraph« poroča, da je bilo poročilo irskega konventa včeraj predloženo v spodnji zbornici. Poročilo ima pet delov. Predlaga se ustanovitev parlamenta za vso Irsko, ki bo obsegal gore in v spodnjo zbornico, in istočasno primerno varstvo za unijoniste. Konvent je z 48 proti 27 glasovom sklenil, da se ima uvedba službene dolžnosti za Irsko prepustiti irskemu parlamentu.

Ameriške plovne črte za vojaške svrhe. Iz Washingtona, 12. aprila. Predsednik Wilson je odredil, da prevzame železniška uprava s 13. t. m. vse obrežne plovne črte. Naredba velja za čas vojne. Plovba se bo porabljala v glavnem za transporte čet in vojnega materiala.

Preporod v Trstu.

(Od našega dopisnika.)

V Trstu, 12. aprila.

Z majniško deklaracijo se je odstranila mora, ki je ležala težko nad vsemi duhovi. In ko je prenehalo neposredno ogroževanje mesta od strani sovražnika, se je začelo vračati staro življenje v naše mesto, vrnilo pa se ne bo še dolgo, dolgo let. Mesto je bilo zadeto v srce in rana bo težko in počasi ozdravila. Ali dobra volja in trdno zaupanje vladate povsod. »Glasbena Matca« se je prva oglasila in skušala zadovoljiti potrebo občinstva po umetniškem užitku in zabavi. Priredila je sama razne večere in sodelovala pri drugih in tudi pri velikanski Krekovi slavnosti v »Politeama Rossetti« je bila glavna zasluga njena in njenega pevovodje gosp. Mahkote. Poleg nje se skuša z dobrim uspehom uveljaviti pevsko društvo »Kolo«. Tudi druga društva so se vzbudila in Krekovi slavnosti v mestu so sledile slavnosti na Proseku, v Škedinju in Sv. Ivanu, pripravljajo pa še slavnosti na Opčinah in v Barkovljah. Morda vidi zopet v tem ta ali oni staro tržaško bolezen večnih veselic z istim ali sličnim programom, ... ali te prireditve so gotovo koristne kot surrogat shodov v času in v kraju, kjer ni mogoče drugače izraziti svoje mnenje, in tudi materialna korist se bi dala težko pogrešati v teh težkih in resnih časih.

Slovensko gledališče se je po raznih bolj ali manj posrečenih poizkuhah nepoklicanec zopet oživilo in mesto Trst ima zopet, vsaj začasno, precej redne slovenske dramatične predstave, glavno zaslugo seveda ima režiser g. S. Na drugi strani pa skuša podati preprosto duševno hrano »Ljudski oder«, ki je že naznanil dolgo serijo predavanj naših najboljših pesnikov in znanih predavateljev. Predavanja se bodo v večjem številu in bolj redno vršila kakor v najboljši predvojni dobi, ko so pri tem delu tekmovali »Ljudski oder«, »Narodna delavska organizacija« in akademsko društvo »Balkan«. »Slovenska čitalnica« je tudi prestala svoje spanje in se hoče vzbuditi v obliki, ki bo odgovarjala duhu časa. »Dijaško podporno društvo« se pripravlja na veliko delo, ki ga čaka z novimi srednjimi šolami, ki so nastale in nastajajo v Trstu. Ideja »dijaškega doma« je našla najlepši odmev v že omenjenih slavnostih in znatni zneski romajo v društveno blagajno za to prepotrebno ustanovo, ki bo nosila ime po našem evangelistu Kreku. Ali tudi za našo ljudsko šolstvo je treba skrbeti. Želja po ustanovitvi nove slovenske ljudske šole in sicer v St. Vidskem okraju, se realizuje, radodarnost za to šolo je velika in v jeseni bo gotovo že odprta naša najmlajši šolski mladini.

Tako se razvija zopet slovensko življenje v Trstu, ali, in to je razlika od starih časov, to življenje, ima svoj odmev tudi pri Italijanih. Prešli so časi, ko so hoteli preprečiti predstavo »Butterfly« v Narodnem domu, Krekova slavnost se je vršila v največjem tržaškem gledališču in poročilo o njej v tržaškem »Laboratoru« je bilo zelo las-kavno in gotovo bolj objektivno in odkritosrčno, kakor pisarja užaljenega poročevalca »Jugoslovana«. »Glasbena Matca« se pripravlja za koncert, ki ga priredi časnikarsko društvo v Trstu, ki je znalo na najlepši način premagati vse narodnostne težkoče in omogočiti skupno delovanje vseh časnikarjev v Trstu. Prešli so stari časi, skupna bol in skupno trpljenje sta kazali na nova pota in medsebojno kulturno spoznanje in zblizanje Italijanov in Jugoslovancev naj bi bilo sad dolgega trpljenja ... naj bo to magari proti želti in volni raznih dvornih svetnikov in šefov na Dunaju.

Dopis iz Celja.

(Od našega dopisnika.)

Celje, 11. aprila.

Z obvezanimi glavami hodijo od bele nedelje naprej nekateri celjski nemški junaki, ki so šli v St. Janz po batine. Nalasež so prelozili za belo nedeljo na povedani protestni shod v Celju na 14. t. m., da se je moglo čim več celjskih razgrajčev peljati v St. Janz, pomagat podpirati »sveto nemško stvar«. Zanimivo je, da so med temi junaki tudi taki, ki so baje zaradi aprovizacije oproščeni. Ali to oproščanje velja tudi za razgrajanje in nameravano razbitje slovenskih shodov, je več ko dvomljivo, in bode o tem morda še imele govoriti pristojne vojaške oblasti.

Za drugo porotno zasedanje v Celju so imenovani za predsednike: Adalbert Kotzian, predsednik okrožnega sodišča, višjesodni svetnik dr. Ad. Roschanz ter deželnosodna svetnika Wenedikter in Ad. Matzl. Sami močakarji z izbornimi znanjem — v mrcvarstvu slovenskega jezika.

V slovenske roke je prešla graščina barona Wittenbacha v Kapli pri Vranskem Kupil jo je posestnik J. Kokol. 20letnično županovanje slavi meseca maja gosp. Josip Sinko, posestnik in župan v Središču, kljub svoji visoki starosti še vedno trdna korenina. Vrlemu nadniku in zaslužnemu možu, ki je z oblastmi izvajal nešteto bojev za pravice slovenskega jezika, naše prisrčne čestitke ter še mnogo veselih in zdravih let ob ruri kapljici iz ljutomersko - ormoških gor!

Koncert v Sokolskem domu priredi pod okriljem obeh celjskih združenj Ciril - Metodove družbe ljubljanski kvartet prof. Kozine v soboto, dne 13. aprila ob 8. zvečer. Pripravi smo, da bo tudi ta koncert (kakor zadnji koncertne pevke Cirile Medvedove) dobro obiskan.

Zivila iščejo naših glavarjev in orožniki po vlakih. Na Pragerskem, v Celju, Zidanem mostu itd. ter po vseh južnoslovenskih železniških progah se potnikom preiskuje prtljago in odvezujejo živila, osobito ubogim Kraševcem, ki bi si radi — ko so se po dolgih treh letih vrnili v domovino — posejali svojo od granat razoroženo zemljo, kar si ti reveži pri nas na Slov. Stajerskem nakupijo, dobe od kmetov iz usmiljenja in narodnega sočustvovanja od onega borgega dela, katerega jim je pustila oblastvena in vojaška revizija. Da se pa odvezema ljudem, ki spravljajo živila od nas, da jih v Trstu in drugod za naravnost nezasičen denar prodajajo, ki torej delajo za svoje žepne na račun ubogega ljudstva, proti temu nič nimamo. Kako je n. pr. bilo mogoče, da so galitski židji na Blazovni v jeseni nakupili od kmetov v Senti Janžki in ponkovski okolici po 50 K škap penice, v Trst pa prodajali po 300 kron? Zakaj pa takrat niso pristojne oblasti posele vmes in teh umazancev prijele za ušesa?

Sami pristni! V načelstvo nemške posojilnice je voljen Juri Hudritz; v nadzorstvo pa Anton Oratsch in Janez Havdnik. Če to niso pristni Nemci, potem je celjski Ambroaschitz brez dvoma iz starodavne nemške familije.

Malik, znani vsenemški kričar in hujskač v parlamentu, ki so ga Rusi pred meseci izpustili iz vletništva zaradi visoke starosti, je sedaj izobčen iz občestva schönererijansko - vsenemških svetnikov. Tako vsaj poročajo nemški časniki, da mu je pisal »deutscher Verein für die Ostmark« pismo, naj javno izpove, če še prisega na Schönererjevo zastavo in če obsola »slabotno postopanje« poslanca fra ter od-pad dr. Jäger in Wüsta. Malik na to pismo ni odgovoril. Sedaj mu navedeni »Verein« sporoča, da mora smatrati, da se (Malik) ne priznava več k »Gesinnungsgemeinschaft« pred Schönererjevimi vodstvom. Tako so ga torej iz Schönererjevih nebes pahnili, kar je pa sicer za nas vseeno, kajti vemo, da bo ta nad 60letni buršak povsod gonil isto protišlovensko in kričarsko protislovensko politiko, kakor jo je prej.

Zanimivo razsodbo je izreklo dne 9. aprila upravno sodišče. Stajerski deželni odbor je predlozil vojaški uravi deželno doklado na vino za Knittelfeldu v vojaški bolnišnici porabljeno vino v znesku 3500 kron. Niže instance so prizive vojaške uprave odločile, upravno sodišče pa je prizivu ugodilo in razsodilo, da vino ni bilo kupljeno za »lastno porabo«.

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariboru, 9. aprila.

Moralčen maček. Kdor prebira naše spodnještajerske in z njimi alirane graške liste, razbere na mah velikega moralčnega mačka, ki se je polotil ob nedeljskem shodu naših vsenemških hujskačev. Nedelji, ki bi naj bila dan zmage za naše nemčurje, je sledil v pravem pomenu »der blaue Montag«. Shoda, oziroma napada bi se bil moral udeležiti tudi naš dr. Mravljag, ki pa je kot generalstabešč ostal previdno v Spodnjem Dravogradu. Očividci pravijo, da je baje silno prebledel, ko je prišel prvi Nemec z novico — da teko vsi njegovi prijatelji in da beži tudi vsa ostala vsenemška armada urnih krač proti Spodnjemu Dravogradu. Morda je takrat gospod doktor obžaloval, da že nimata tistih kanonov, s katerimi hoče streljati nekega lepega dne na Slovence in še prav posebno, da ni vzel seboj svoj bicikla. Slovence je nadalje hotel prepetati tudi renegat postajenačinik iz Prevalj, po imenu Medved. Ko pa je videl, kakšna je sapica, je prvi skočil v tek in podil tako, da bi bil skoro zletel preko Spod. Dravograda. Pravilo, da ga je nekdo za škrice vjel in vprašal, kam se mu tako hudo mudi. Skoda je, da tamkaj niso več v rabi »Passier-scheine« ... Hudo jo je še posebno skupil koroski nemško - nacionalni renegat Domalingo. Ta se je tudi hotel nekaj kazati, pa je prišel neprilakovano v nepravno roko: smola ga je namreč izročila — slovenski šerif, ki ga je prav pošteno oklofutal. Tudi on je nato za stavo dirjal nazaj proti Spod. Dravogradu. Da jo je dobil po gribi tudi naš dični Norbert Jahn, smo že poročali. Kljub svojemu stajerskemu nekako pomilovanju vreden pa je naš Francec Girstmeyer. Moč ima to slabo navado, da rad no shodih govori. Pri tem nič ne pomisli, kako hitro pride zamera. Morda ga je do-slejšnja sreča, ki jo je vedno še imel, do-slejšnja nevolna mladostna neopredelnost, si-

cer pa: kaj se praska, koder bi ga ne smelo srbeti? Naj mu bo šentjanska nedelja in »bojevna glava trajen spomin in svarilo in naj se ne vrtka več v stvari, ki ga prav nič ne brigajo. Z lastno okovano palico je nadalje bil tepen znani koroski renegat Lutschoung ... Nemci se hudejejo, da niso dobili besede na slovenskem shodu. Ali so oni že kdaj dali besedo narodno zavednemu Slovincu na svojih shodih?

Vsenemški »Volkstag« v Mariboru. Vsenemci bodo pod vodstvom dr. Mravljaga uprizarili tudi v Mariboru svoj »Volkstag«. Kaj se bode doigralo na onem »Volkstagu«, bi mogli že danes mi formulirati v program: Najprej se bode proti jugoslovanski deklaraciji protestiralo; nato se bode imenovali poslanci dr. Korosca in tovaršile veleizdajalce, ki trgajo državo; za tem se jim bode očitalo, da iščejo za Jugoslavijo novo dinastijo, ki naj bo iz srbske, črnogorske ali ruske knežje obitelji; temu bo sledila naša vladarski rod-bini grožnja z Berlinom in nato bo dr. Mravljag grozil Slovincem, da bo nanje s kanoni streljal, če pride Jugoslavija ... Zdi se nam, da naš program še ni popoln, naše vsenemške patriote pa tudi nečemo pustiti na cedilu, saj smo si sosedje. Zato še dve sklepni točki k navedenemu programu: predzadnja — najeta fakinaža pobija po ulicah slovenske žene in dekleta in otroke. In zadnja: vsenemški junaki pobijajo šipe slovenskih hišnih posestnikov in mažejo z vsenemsko »cremo« slovenske napisne table. Kot finale vsemu pa: slavna naša mestna policija dobi svoj »Ausgang über die Zeit«, da ji ne bo treba braniti slovenske meščane in meščanke. In to bi bil menda ves »program« za pričakovani mariborski »Volkstag«.

Nedopusten šovinizem. V zadnjem času neljubo opazamo, da se številni nacionalno nestrpni podčastniki nemškega mišljenja, zlasti oni našega strelskega pešpolka, vrtajo v naše narodno politično življenje. So to v prvi vrsti podčastniki črnovojniki, ki prihajajo na dopust. So to ljudje, naščuvani od gotovih gospodov, ki že tam zunaj terorizirajo podrejene jim vojake in šarže v nemško - nacionalnem duhu, komaj pa pridejo v zaledje, izgube vso razsodnost in se vedejo kakor znorci. Vemo za konkretne slučaje, ki jih za enkrat ne objavljamo, ker smo prepričani, da bo zadostoval ta naš opomin. Polkovno poveljstvo in ono nadomestnega bataljona c. kr. strelskega pešpolka naj premisli, da je ogromna večina vojakov, podčastnikov in častnikov tega polka — slovenske narodnosti, katere se tudi popolnoma zaveda. Če se vrši narodni boj v civilnem življenju, dvomimo, da je za vojaške interese ugodno, da ga netijo posamezniki med vojaštvom zunaj na fronti ali v njeni posredni bližini. Skrajno neugodno pa vpliva, če se to dogaja celo tudi na domačih tleh, v zaledju.

Nemčurško del proti deklaraciji. Na šentjanskem shodu dne 19. marca je dejal mariborski uskok dr. Mravljag, da bodo nemčurji prejel protideklaracijske »Volkstage« tudi po čisto slovenskih krajih. Doslej se še to ni zgodilo, pač pa se nekaj obeta. »Volkstage« so naznanjeni za Spielfeld, za Pesnico, Svečino in Cmurak.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Predsednik pomorske oblasti v Trstu Viktor graf Attema je odlikovan z zvezdo za vojno dekoracijo h komturnemu križu Fran Josipovega reda, s komturnim križem Fran Josipovega reda z zvezdo in vojno dekoracijo je odlikovan ravnatelj tržaških skladišč dvorni svetnik dr. Herman Matheusche.

Iz primorske politične službe. Namestništveni tajnik dr. Karel Lusina je imenovan za okrajnega glavarja in okrajni komisarji Peter Benzon, dr. Rudolf Steinmetz, Fran Luković in Erwin baron Dubsky za namestništvene tajnike. Okrajni komisar dr. Josip Mosettig za okrajnega višjega komisarja.

Goriški deželni odbor zopet v Gorici. Goriški deželni odbor prične 16. t. m. zopet uradovati v Gorici. »Begunski« oddelek goriškega deželnega odbora bo uradovale še nadalje na Dunaju, VIII. Schlesingerplatz 2. 3. nadst.

Županstvo občine Sovodnje poroča, da se s 15. t. m. zopet preseli v domačo občino, kjer bode od tedaj naprej poslovalo. Vsi tozadevni spisi naj se pošiljajo: županstvu Sovodnje, pošta Gorica.

Iz Gorice. Nešteto krat se je pisalo, da leži v Gorici sami in v celici okolici nebroj eksplozivne snovi. Nevarnost je vsak dan večja, kajti ko bo trava zrastle in zakrila te vražje snovi, ne bo naš kmet več varen stopiti na svoja polja in travnike. Zalibog se že danes zdravi v goriški rezervni bolnišnici približno 20 dečkov in deklic poškodovanih vsled eksplozij ročnih granat in raket. Tudi več vojakov je bilo že močno poškodovanih. Ali ni že skrajni čas, da se naša zemlja očisti teh snovi. — Na državnem kolidvoru povsodi strašijo samo nemški napisi. Gospoda pri državni železnici še noče razumeti, da teče ta železnica po izključno slovenskih tleh. Mogoče, da se bodo spet drznili imenovati naše vasi s pakedrankami »Auzza« itd. Tu di na južnem kolodvoru se še šopiri napis Gôr - Gorizia. — Na razrušenem goriškem pokopališču so našli izpostavljeno novorojeno dete. Brezsrčne matere niso še izledili. — Eksplozivna je municija v neki kavarni v Grojni pri Podgorci. Detonacija je bila silna. Nevarne ni bilo.

Za oprestitve in dopuste iz vojaške službe. »Oredni odbor« na Dunaju, I. Bankgasse 2. poroča: Ministrstvo za deželno brambo je opozorilo »Oredni odbor«, da je večina dohajajočih prošni za odpust in dopuste — pomnikarstva, zato ni potem nobene rešitve. Tudi ministrstvo za javna dela je z odlokom 14. marca 1918 št. 15.811 nujno opozorilo vse okrajne glavarstva, naj natančno izpolnijo obrazce za oprestitve takih vojaških oseb, ki bodo potrebne pri obnovitvi Goriške, sicer da nastanejo nepremagljive težave itd. Naši ljudje so v tem poročilu strašno povrnili. Izmed petdesetih informacij je komaj ena popolna. Tu ni letnice rojstva, tam ni domovne občine, ni dneva vpoklica, vojnega krdeja itd. ali vojne polta. Zapišite torej točno svoje!

ime, priimek, rojstno leto (brez dneva), domovno občino, naborno leto, kraj prebivanja (kjer je bil kdo zadnje potrjen, dan vpoklica in kam, sedanja vojna služba (šaržo) s priznanimi kraticami ali cel naslov (če je mogoče tudi poveljstvo - komando) vojno pošto ali pa sedanje bivališče in pošto. In končno sposobnostni razred (A, B ali C-Befund) »Oredni odbor« naznanja, da se žal ne bi mogel ozirati na dopise, ki ne bodo obsegali vseh potrebnih podatkov. Dopisovanje v tem pogledu ni več mogoče. Kdor ne zapiše niti svojega krstnega imena, svoje domovne občine (takih je zelo veliko) itd., naj ne pričakuje, da bo »Oredni odbor« mogel zanj uspešno posredovati. Dostavljamo še naj se vojaki ne oglašajo več pri »Orednem odboru« na Dunaju, marveč vsak pri svojem županstvu, kakor je bilo v listih že povedano.

Smrt med begunci. Danes so pokopali v Ljubljani Blaža Spacapanana, posestni iz Renč. Star je bil 72 let.

Velika tatvina vina v Trstu. Deset sodov vina so bili 9. t. m. odnesli tatovi iz skladišča trgovca Frana Mainetti v ulici Economu. To vino so potem v ulici Barriera zvečer skladali v buffet M. Kuzmančiča. Dva redarja sta to videla, ali ker nista slutila, da bi bilo vino ukradeno, sta jih pustila v miru. Drugi dan pa je policija pri Kuzmančiču aretirala 8 tatov vina, ko so ravno prešteli bankovce. Vina je bilo 24 hektolitrov za 15.000 K.

Razpisane sodne službe. Pri novoustanovljenem okrožnem sodišču v Pučlju se razpisuje 8 mest deželnosodnih svetnikov, 8 mest okrajnih sodnikov in 2 mesti sodnikov. Prošnje do 26. aprila.

Pasje meso. »Naše Jedinstvo« poroča: Bedna obitelj Z. v Splitu živi v skrajnem pomanjkanju. Oče je pri vojakih, družina nima nikake podpore, da bi si mogla kupiti mesa, zato pa je neki dan ubila svojega psa, ga posolila in pojedla.

Za slovensko narodno gledališče.

V dobi, ko so padle v naši narodni politični zavesti vse deželne meje ter se čutimo vsi Slovenci trdno zvezzano enoto, ko se izjavljamo za edinstvo vseh jugoslovanskih plemen, je menda tudi že na mestu, da opustimo naziv »deželnega« gledališča. Deželno kranjsko gledališče je starokopitnost, podedovana iz predvojnih časov, ko je celo slovenskim kulturnim zavodom narekovala imena nemška birokracija po načelu: Deli in vladaj!

Tudi bratje Čehi poznajo v Pragi le. Narodni divadlo: narod je zbral zanje sredstva, da se je zgradilo, okrasilo in da se vzdržuje še danes v vedno lepšem procvitu. Mnogo čeških gledališč je na Češkem in Moravskem, nekatera so večja kot naše ljubljansko, a ime Narodni divadlo ima vendarle eno samo — praško. Tudi to je »zemské«, t. j. deželno, a mišče ga ne imenuje drugače in nobeno drugačno ime se ne sveti na njegovem pročelju kakor Narodni divadlo.

Slovenci imamo eno samo resnično gledališko poslopje: v Ljubljani, temoli zasluži ta edini naš Talijin hram, da mu damo ime »Narodno gledališče«.

Danes zлага celokupni slovenski narod tisočake za oživitvorenje slovenskega gledališča. Brez razlike političnega ali svetovnega naziranja, brez razlike stanov in poklicev, možje, žene, mladeniči in mladenke prinašajo svoje stotake za naše pomlajeno gledališče: Narod se bi gradi, narod se bi postavil iznova slovenski Talijin hram! Veseli in ponosni smo lahko na ta krasni pojav enodušnosti v našem narodu. Dolga leta tlačena in zatirana narodna zavest si daje duška v idealni požrtvovalnosti za narodno gledališko umetnost. Lahko se postavimo pred vsem svetom: za vse krivice in prestane grozote se masčujemo na najbolj kulturni način s tem, da postavljamo pokonci iznova vse, kar so nam podrl sovražniki. Za »Slovensko Matico«, ki je bratje in sestre ne pozabljajo, je danes na vrsti naše gledališče: naše Narodno gledališče!

Prijatelj — odlični slovenski glavarbenik in velezaslužen delavec na polju naše opere in operete — pa mi je pisal te dni z Dunaja:

»Končno je torej vendarle prodrla ideja, da brez gledališča nismo kulturni narod! In tako naš slovensko gledališče vstane zopet! Vivat, floreat, crescat! Ideja je izvrstna, toda materialni uspehi je po mojem mnenju vzpriči velikega idealnega cilja še premalen kosček. 300.000 K! Kaj je 1/2, milijona dandanes! Da zagotovimo gledališču obstoj in da se bo moglo svojemu kulturnemu namenu posvečati v polni meri, je treba še več, mnogo več«.

Ta »več« se mora s primerno agitacijo brez težav doseči. Po naši domovini je dovolj imovitih tvrdk in zaslišnikov, ki izlaska prispevajo svoje deleže tako, da bi se lahko dosegel vsaj sledeči uspeh:

500 delež	po 1000 K	=	500.000 K
1000 »	» 500 »	=	500.000 »
1000 »	» 300 »	=	300.000 »
3000 »	» 200 »	=	600.000 »
3000 »	» 100 »	=	300.000 »
4000 »	» 50 »	=	200.000 »

Torej skupaj = 2.400.000 K Obrestovan s 3 1/2% bi do našal ta kapital 84.000 K na leto. Ta letna renta s samo ob sebi razumljivima subvencijama dežele kranjske ter mestne občine ljubljanske bi dajala gledališču res sposobnost, delovati kulturno in umetniško v vsestransko zadovoljnost, na čast in ponos vsega naroda ...

Te misli našega odličnika dajem rojakom na razmišljanje. Brez dvoma: resnične so! Za to pa treba delati — organizirati nabiralne odbore — agitirati! — Žene, dekleta, akademiki, na noge za naše narodno gledališče! V vsakem mestu in vsa-

kem trgu je dobiti izlaha nekaj deležnikov. Nemogoče je, da bi se med vsemi Slovenci ne našlo 10.000 oseb, ki bi ne položile po dva — pet — deset ali več deležev! Danes teden smo objavili poziv na narod: imena pod poizvomo jamčijo, da je naše podjetje v gospodarskem in umetniškem oziru v strokovniških rokah. V konzorciju so naši najuglednejši trgovci, juristi in literati z mnogoletno glediško prakso. Vsakršno podrobno pojasnilo glede nabiranja deležev dajejo rade banki: Jadranska in Kreditna. Kmetijska posojilnica in Zadruga zveza.

Obračajte se nanje, nato pa — na delo, narodne čebelice!

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil dr. VI. Brezovniku, nadzračniku v rezervi in komandantu neke sanitetne kolone vojaški zaslužni križec 3. reda z vojno dekoracijo in meči. Isti je bil poprej že odlikovan z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetlinje in s Karlovim četnim križem.

— **Odlikovanje.** Orožniški stražmojster Fran Vidmajer, ljubljanski, bivši tajnik v Mostah, službojujoč na južnem bojišču, je bil odlikovan z železnim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetlinje.

— **Odlikovanje pri južni železnici.** Z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetlinje je odlikovan adjunkt Karel Travnik, s srebrnim postajni mojster Henrik Slanar, s srebrnim na traku hrabrostne svetlinje skladiščni delavec Mihael Vratič.

— **Odlikovan je bil štajerski učitelj Jožef Klemenčič,** sedaj poročnik v Albaniji, s signum laudis z meči.

— **Iz sodne službe.** Za deželno sodne svetnike so imenovani predstojniki okrajnih sodišč, okrajni sodniki in sodni predstojniki: dr. Valentin Flerin v Žužemberku, Jurij Kozina v Vipavi, dr. Rihard Tschach v Velikovecu, Ludovik Perscha v Mariboru, Josip Zdolšek na Vranskem, Jakob Antloga v Krškem, Ivan Janjani v Slovenjem gradu, dr. W. Seeman v Mureku, dr. Ivan Modic na Brdu, Ferdinand Meditz v Ljutomeru, Oskar Dev v Kranju, Valentin Levčič v Ljubljani, dr. Pavel Clementschitsch v Celovcu, dr. Anton Mulej in dr. Herman Lorber v Mariboru, dr. E. vitez Jakob in dr. Oto Domenig v Celovcu.

Za okrajne sodnike so imenovani sodniki: Anton Zdolšek v Laškem trgu, Tit Hamerschmidt v Spitalu, dr. Rupert Celestina v Ormožju, Anton Kaifež v Ljubljani, dr. Srečko Rakovec v Slov. Bistrici, dr. Rudolf Križek v Celovcu, Josip Poetsch v Velikovecu, dr. Jos. Fischinger v Sevnici, dr. Viljem Traun v Ptuj, Fran Tiller v Gorenjemgradu, Ivan Romold v Mokronogu, dr. A. Grimshitz v Borovljah, dr. Josip Tomback v Kozjem, dr. Karl Kurnig v Konjicah, Anton Lajovic v Kranju, Karel Lobinger v Rogatcu, Jakob Luznar v Kostanjevici, dr. Fran Kotnik v Litiji, Josip Toplak v St. Lenartu, dr. Josip Požar v Kozjem, dr. J. Fürstbauer v Ptuj.

— **Za deželno sodnega svetnika** je imenovan okrajni sodnik in sodni predstojnik v Mokronogu Josip Tekavčič.

— **Iz finančne službe.** Finančni komisarji Hubert Moorland in dr. Rudolf Marn so imenovani za finančne tajnike v območju finančnega ravnanstva v Ljubljani.

— **Dr. Albert Botteri,** primari deželne bolnice, se mudi v Dalmacijo, da okreva po prenehanju težkem ležanju.

— **Odbor za Vojaške domove** v Ljubljani nam poroča, da razpisala javnokrat prošnje uglednim posameznikom in prosil, da gosposide, ki so te prošnje dobili, svoji prispevek blagohotno takoj odposlajo. V častni knjiži naše dežele, ki se predloži Njz. Velikanstvu, naj med darovalci ne manjka noben uglednejši mož naše dežele!

— **Seja knjižnega odseka »Slovenske Matic«** bo v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih.

— **Glasbena Matica.** Pri Kreskovi slavoslovni akademiji bo v četrtek, 18. aprila slavnostni govor govoril gospod stolni vikar, Fran Smodej iz Celovca; v nedeljo, 21. aprila pa mestni župnik, gospod Fran S. Finžgar iz Ljubljane. Gregorčičev pesem »V pepelnici noči« bo obkroževal deklamiral gospod profesor Ivan Dornik iz Ljubljane. Pevski zbor »Glasbene Matic« bo izvajal bogat, lep spored narodnih in umetnih pesmi, med njimi posebno za slavnost primerno skladbo Antona Dvořaka »Slavoslovni sprev«.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda** se spominjajo vrli Slovenci tudi v daljni tujini. To nam pričajo pozdravi v obliki prispevkov. Gospod stotnik G. Dolinšek nam je nakazal zopet lepo vsoto 300 K, zbrano v veselji slovenski družbi deloma v Tarnovu, deloma v Krakovu. S posebno vno je pomagal nabirati p. n. gospod Anton Kolšek, c. kr. stotnik. Ziveli! Za C. M. D. je nabral g. Avgust Medic v gostilni Sitar v Toplicah na Dolenjskem 100 K; vesela družba v gostilni Brinovec na Vranskem je pa zbrala 13 K. Gospod Alojzij Demšar, usnar v Železnikih, je nakazal 45 K nabranih v veselji njegovega godu. — C. M. podružnica v Limbuški je poslala 10 K z opombo: »Pisanka Limbušanov«.

— **Pokojni C.** Anton Zure, veleposelnik na Kranju, je volil v svoji oporoki znesek 6000 K za C. M. družbo. Cast in slava blagopokojniku! Mnogokateri denarni zavodi umevajo težko stališče, ki za ima sedaj naša šolska družba, in ti prisložitjo z večjimi ali manjšimi prispevki na pomoč. Tako je prejela sedaj C. M. družba od slavne Južnoštajerske hranilnice v Celju 1500 K, od slavne posojilnice v Celju pa 300 K. Naj bi tema dvema zavodoma sledili drugi, kateri še niso nakazali nikake podpore! — Vsem podpirateljem C. M. družbe tlečera hvala!

— **Oprostitev planšarjev.** Kakor doslej, se bodo dovoljevali planšarjem tudi letos dopust, oziroma oprostitev in sicer od 1. maja do 15. oktobra. Oprostitev se bodo dovoljevala le nujno potrebnim planšarjem letnikov 1868, do 1893. Prošnje za oprostitev je takoj vložiti pri okrajnem glavarstvu. Zaradi histrijskega poslovanja priporočamo, da izpolnijo županstva za vsakega posameznika uradno doprositveno razvidnico, katera naj se s prošnjo vred čimprej vloži pri okrajnem glavarstvu. — C. kr. kmetijska družba Kranjska v Ljubljani.

— **Srčne pozdrave iz Nove Srbije** vsem zavednim Slovenkam in Slovencom pošiljajo: Četovodja Josip Cotar, Renče; četovodja Vinko Možnič, Sv. Anton pri Kopru; četovodja Figel, Sv. Maver; poddesetnik Marjan Volčič, Komen; poddesetnik Dragotin Ferjančič, Vipava.

— **Deželna poslovalnica za oblačila** v Ljubljani objavlja sledeče: Navodilo glede zalog posamezne osebe na oblačilih in perilu. I. Gornja obleka za moške in dečke: delavna obleka 1 kos, prazniška obleka 1 kos, zimski suknjič ali površnik 1 kos, poletni površnik 1 kos, posamezni delavni suknjič 2 kosa, posamezni tolovnik 2 kosa, posamezne hlače 2 kosa, delavni predpasniki (po poklicu) 2 kosa, zimski rokavice 1 par. — II. Spodnja obleka in perilo za moške in dečke: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce 2 kosa, spodnji jopič 3 kose, spodnje hlače 4 kose, nogavice 6 parov, žepni robci 12 kosov.

— **III. Gornja obleka za ženske** in dekle: delavna obleka 2 kosa, prazniška obleka 1 kos, posamezna krilo 1 kos, posamezna bluza 2 kosa, zimski plašč ali plaščev ovratnik 1 kos, ozrinalo 1 kos, jutranja obleka 1 kos, prdnasnik 3 kose, zimski rokavice 1 par. — IV. Spodnja obleka in perilo za ženske in dekle: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce ali jopič skupaj 3 kose, hlače 4 kose, spodnje krilo 3 kose, nogavice 6 parov, robci 12 kosov. — V. Obleka in perilo za otroke: srajce 6 kosov, nočne hlače 4 kose, spodnje hlače 6 kosov, obleke (jopice, bluže, krila) 2 kosa, nogavice 6 parov, predpasniki 3 kose. — K temu se pristavlja, da se bo pri razdeljevanju ljudskega blaga strogo ravnalo po navedeni zalogi, oblek. Pri prvi oddaji se gotovo ne bo moglo zadovoljiti vse prošnje, primumin pa se, da se bo redno v gotovih terminih oddalo razpoložljivo množino v prodajo, tako, da bodo tisti, ki ne pridejo prvi na vrsto, gotovo lahko prišli pri poznejši oddaji. Kdor bo izkazal, bo razsojevala posebna komisija, v kateri bodo zastopani vsi sloji, tako da se ne bo nikdo mogel pritožiti, da se mu godi krivica. Pri izdajanju izkaznic se bo vpoštevala ubožnost in na vrsta, v kateri se bodo prosilci zlagalevali. Pri tej priliki se omenja, da se prične z razdeljevanjem koncem tega meseca ali prve dni majnika. To velja za celo deželo.

— **Poučni tečaj o prehodnem gospodarstvu za gospodinske učitelice** in druge. Od 3. do vključno 8. junija t. l. se bodo vršila na Dunaju razna predavanja s praktičnimi demonstracijami, ki imajo namen poslušalke poučiti v raznih vprašanih z ozirom na po vojni povzročene razmere in o glavnih nalogah prehodnega gospodarstva. Predavalo se bo na pr. o prehrani med vojni in po vojni, o povzdigi kmetijske produkcije, o kmetijski gospodarstvu, o kemiji v gospodarstvu, o sadjarstvu, o socialnih nalogah žene (referent nekdanji ljubljanski učitelj, ki profesor dr. Rud. Peerz), o gospodarstvu in narodnem gospodarstvu, o negovanju dolencev, higijeni itd. Pri predavanjih je prostora za 200 poslušalk. Vstopnica za vsa predavanja stane 10 K. S podporo kmetijskega ministrstva pa se bo dovolilo 100 udeleženkam brezplačno vstopnico, povrnilo se jim bo vozne stroške III. razreda ter se jim bo tudi izplačalo 50 K podpore k prehranjevalnim stroškom. Prijave se s priporočilom kmetijske družbe, oziroma deželne odbora vstopajo do 30. aprila t. l. na »Vorbereitendes Komitee des Lehrkurses für Übergangswirtschaft« na Dunaju IV., Mayerhofgasse 5. Interesentkam so v pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani na razpolago natančnejši podatki o prireditvi in izbiri predavanj.

— **Izžrebani porotniki pri tukašnem deželnem sodišču za II. porotniško zasedanje.** Glavni porotniki: Franjo Aumann, c. kr. davčni upravitelj v poklju v Ljubljani; Franjo Ahačič, tovarnar in posestnik v Trzinu; Josip Anžič, mesar in posestnik v Štepanji vasi; Jakob Avšič, posestnik in gostilničar v Klečah; Mihael Dovzan, posestnik in trgovec v Kosezah pri II. Bistrici; Josip Ferčič, posestnik v Višlenci; Leopold Fürsager, posestnik in trgovec v Radovljici; Matija Golob, posestnik in mesar v Kranju; Josip Guzelj, tovarnar v Skofji Loki; Franjo Hainrichar, trgovec v Starem dvoru; Peter Kosler, veleposelnik; Josip Kozak, mesar in posestnik, oba v Ljubljani; Alojzij Krener, posestnik v Skofji Loki; Josip Klofutar, posestnik v Trzinu; Jakob Kolenc, posestnik v Ladiji; Ivan Kos, posestnik in gostilničar na Vrhniki; Valentin Košmrl, urar in posestnik na Vrhniki; Franjo Lavrič, posestnik in gostilničar v Planini; Ludovik Modic, posestnik in trgovec na Bloški polji; Iv. Mihev, posestnik in špediter v Cevicah; Karel Mulej, sodniški svetnik v pok. in posestnik na Vrhniki; Avguštin Primožič, posestnik v Trzinu; Josip Pintbach, posestnik v Ratečah pri Kranjski gori; Franjo Papler, posestnik in trgovec v Dolenjskih; Franjo Pangerc, posestnik v Vrhnici; Franjo Reboli, posestnik in gostilničar v Kranju; Miha Stempihar, posestnik na Olševku; Ivan Sartori, ključavničar in posestnik v Radovljici; Franjo Siherl, posestnik in trgovec v Zalogu; Martin Setine, trgovec in posestnik na Vrhniki; Ivan Tekavčič, c. kr. računski svetnik v pok. v Ljubljani; Gabriel Thaler, posestnik in gostilničar v Železnikih; Ivan Tušar, posestnik v Idriji; Miha Tomšič, strojar in posestnik na Vrhniki; Rudolf Valenčič, posestnik in tovarnar v Trnovem; Franjo Velkoverh, trgovec na Brezovici. — Namestniki: Matovž Buh, posestnik; Josip Klovac, faktor in po-

sestnik; Jernej Ložar, krojač in posestnik; Franjo Mole, pek in posestnik; Valentin Morzutti, posestnik; Jakob Oblak, posestnik; Franjo Pock, posestnik; Makso Salokar, izdelovalec drogov in posestnik in Rudolf Tenente, trgovec, gostilničar in posestnik, vsi v Ljubljani.

— **Oddaja usnja čevljariskim mojstrom** v Ljubljani in sosednem okraju ljubljanske okolice. Čevljarški mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti usnje, preskrbljeno po trgovski in obrtniški zbornici, naj se zglase zaradi tiskovin za potrdila o prejemu usnja pri združenem načelniku g. Karlu Kordeliču v Ljubljani, Rimska cesta 5, čevljarji iz sosednega okraja ljubljanske okolice pa pri g. Ivanu Kranjcu v Spodnji Šiški št. 4 (tik cerkve). Potrdila se bodo izdala le onim, ki se bodo z obrtnim listom izkazali kot upravičeni čevljarški mojstri. Usnje se bo prodajalo od 18. do 30. aprila 1918.

— **Trgovine odprte od 1/8. zjutraj do 7. zvečer.** Gremilj trgovcev priporoča svojim članom, osobito špeceristom, naj bi z ozirom na enotno zapiranje in odpiranje trgovin imeli do preklica od ponedeljka dalje odprte trgovine od 1/8. zjutraj do 7. zvečer.

— **Zrečarna na Selu pri Ljubljani** je sporočila c. kr. kmetijski družbi, da je v zrečarno na Selu dodeljenih 6 žrebecev, ki ostanejo tamkaj do 1. julija. To priobčujemo v vrednost interesiranim konjerecem.

— **Iz Trebnjega na Dolenjskem** nam poročajo: V noči od ponedeljka na torek so neznani tatovi vlomili v stanovanje begunske družine Cimpric v Trebnjem (Podboršt št. 13), ter odnesli živila, obleke in drugih predmetov. Napravili so precej škodo, zlasti ker so odnesli zadnjo obleko begunski rodovini. Orožništvo bi moralo malo več za varnost skrbeti, ker vsaki teden tatovi kaj odnesejo.

— **Iz davčne službe na Štajerskem.** Davčni upravitelj Jakob Tobias v Kozjem, Rudolf Urm v Ljutomeru, Rudolf Kovačič v Rogatcu, Fran Krajnc v Gorenjemgradu, Viljem Klementschitsch v Celju, Hugo Sparovitz v Mariboru, Ivan Vrabl v Celju, Anton Stepic v Mariboru, Martin Sormann in Martin Kojc v Ptuj so imenovani za davčne nadupravitelje.

— **Celjsko pevsko društvo** vabi vse pevce, pevce in prijatelje društva na redni občni zbor, ki se vrši v petek, dne 19. aprila ob 8. uri zvečer v redni dvorani Narodnega doma v Celju. Sporedi: 1. Poročilo odbora. 2. Volitve odbora. 3. Slučajnosti. — Odbor.

— **Iz St. Petra v Savinski dolini** nam pišejo: Tukaj se širi govorica, da je na velikonočne praznike poveljnik baterije tako obolen, da so ga morali nesti domu. — Da se ne bomo razburjali, prosimo slavno c. in kr. retabl. poveljništvo v Celju naj blagovoli pojasniti, koliko je na tej govorici resnice in ali je upati, da bolezni ni preveč nevarna.

— **Železnica Velenje - Celje.** Iz Velenja nam pišejo: K dopisu z dne 8. t. m. moramo žal še priložiti, da se nahajajo v našem trgu, med takozvano narodno inteligenco, še vedno ljudje, ki zahtevajo vozne listke le v blažen nemščini! Ali store to zagrizanim nemškarskim uradnikom na ljubo, ali se sploh ne zavedajo, — se sedaj — na domaćih slovenskih tleh, svojih narodnih dolžnosti? Zdrzite se vsaj sedaj in se bodite še nadalje podlaga tučevci peti!

— **O drju Pivku.** Iz Maribora nam pišejo: Zdi se, da prično naši Nemci isto novo pozivajo o aferi »dr. Pivko«. »Deutscher Montag« od 8. t. m. prinaša povsem nove, doslej čisto neznane varijante. Trdi, da sta bila s Pivkom v sporazumu še dva češka poročnika in nekaki narednik. Narednik in oficirji so resali že več dni skice o postojankah Pivkovega odseka. Neko noč je Pivko podvel pohod (patruilo). Narednik se ni več vrnil. Čez nekaj dni je prišel nazaj in javil, da je bil vnet, da pa se mu je posrečilo — pobegniti. To ravnanje je javil Pivkov kuhar avditorijem, pa je za to bil kaznovan. Nekaj večer pozneje je Pivko opijanil svoje vojake, da so bili nezvesti. V tem so se navajali — Italijani, pobili posamničke, na to pa se je italijanskemu oddelku na čelo postavil sam dr. Pivko in se navajal na bosanske pionirje, ki so držali zadaj rezervne postojanke in jih z besedami: »Udajte se, mi smo tukaj!« hotel dovesti do predaje. Bosanci so se postavili v bran in kuhar je tekel avizirat druge rezerve. Vseled teza so Italijani prišli v skrinice in se morali po težkem boju umakniti. Pivkov kuhar pa je bil povisan — za korporela. ... Doslej so nemški listi vsa afero popolnoma drugače slikali. Kakor je sedaj opisujejo je vsa zadeva misteriozna kot kakšen detektivroman. Narednik zginel — in zopet pride: dr. Pivko komandira Italijane in kolie Bosance; Italijani so obkoljeni in pobiti — a kje ostane nadporočnik Pivko, težko ranjen? Pivko? Kuhar avizira in — postane celo korporel! Mož, ki je rešil vsa avstrijska armada, ne najde drugega plačila kot povisanje v korporela. ... Značilno je za ves ta novi članek, grodnar naravnost pravilnišnji izmišljotin, da mu je cenzura vzela uvod in konec. Vstrajamo slej kot prej pri zahtevi, da se navede točno in določno vire in imena onih, ki stojijo v tej gonili za hrbtom posl. Markhla. Dokler se to ne zgodi, moremo za bodoče nesramnim natolcevalcem kazati kvečjemu naše največje — zaničevanje!

— **S Koroskega.** Po shodu v St. Janžu so razbesneli Nemci čakali na Slovence pri postaji v Dravogradu z namenom, da jih napadejo. Prišlo je do postaje 5 Slovencev in 2 Slovinci. Okoli 30 Nemcev je prihrulilo nad nje, kričali so, spovali in pljuvali. Prav barabako so se obnašali, ali pristno po nemško, »strammdeutsch«, kakor so vzgojeni. Potem so napadli Slovence. Tu pa so naleteli slabo, kajti mala slovenska četica se je krepko branila in tumaško odbijala nemške tolove. Slovenci so pobrali nasprotnikom nalice in jih tako odbili, da bodo pomnili. Ob slovenski gosposodi — krepko pomagali in kofutali nemčurje, da je bilo veselje. — Na koroskih utrakvistih šolah se slovenskim otrokom izposojujejo iz šolskih knjižnic samo nemške knjige. Nujna je potreba, da se slovenskim otrokom v teh šolah da več pouka v slovenskem jeziku in se jim izposoje-

jo iz šolskih knjižnic tudi slovenske knjige. Zahtevamo slovenskih knjig za ljudske knjižnice. Naš slovenski kmet ne plačuje davkov za to, da se mu bo otrok potuljeval v šoli. Zgodil se je celo ta škandal, da je neki šolski vodja iz knjižnice pobral vse slovenske knjige in jih kratkoma sežgal. Dolžnost krajin šolskih svetov je, da poskrbe, da pridejo v naše šolske knjižnice tudi slovenske knjige! — Iz Sv. Križa na Peravi poročajo, da so našli na tamkajšnjem pokopališču mrtvega otroka, zavitega v papir. Zraven je bil listek: »Mrtve otrok, bila sem čisto obupana«.

— V St. Rupertu so orožniki prijeli tri vojake, ki so vlomili v zalogo živil in jih odnesli v vrednosti nad 2000 K. — Iz Lokeveš je na bojišču 50 junakov. Vsi so odlikovani. Zupnika Škofije šteje 800 duš, vojakov ima okoli 100. 33 jih je padlo, 28 je odlikovanih s 56 odlikovanji. Iz občine Bilčovs je padlo 52 junakov. Velikanske so vojne žrtve koroskih Slovencev. Ali brezobzirni Nemci še bolj naskakujejo Slovence, ker jih hočejo popolnoma uničiti. Pa nas ne bodo!

— **Iz krogov državnoželezniških uslužbencev.** Prejeli smo sledeči dopis, ki ga lojalno priobčujemo: Na članek »Iz krogov državnoželezniških uslužbencev« odgovarjam: Ker se me dolži, da sem 207 kg moke pridržal za se, namesto da bi jih bil razdelil med železničarje, izjavljam, da se je moka meseca novembra 1917 kakor pri vseh drugih razdelitvah, vsakokrat razdelila med vse uslužbence. Sploh ni bila moka po 1 K 20 v temveč po 56 vinarjev. Če ne bi jo bil dobil, ali bi bil v razdelitvi, kakor mu pritiče, prikrajšan, naj bi se bil takoj pritožil. Če se pa čuti kdo prikrajšan, naj se pritoži na gotovemu mestu, ker sem vedno pripravljen dokazati, kaj je resnice na tem. Jaz nisem dobil nikdar in tudi ne meseca novembra 1917 več moke, kakor drugi uslužbenci, pač na od tega nimam drugega, kakor samo delo in ne moke. Kar se narodnosti tiče, bil sem vedno Slovenec, kako pridem do zagrozenega Nemca, ne vem? Dotični članek je bil pisan iz maščevanja od nekega uslužbenca, kateri je bil zavoli raznih lepih stvari premešen. Če bi napreš še kaj se pisalo, sploh ne odgovarjam več. — Aleksander Potrato, postajenačelnik, Podgorje, Istra.

— **Samomori.** Dne 8. aprila so našli obesenega leta 1842. rojenega hlapca Jakoba Pušavca. Zadržne čase se mu je mešalo, mislil je, da ga vedno preganjalo. Služil je na Fran Josipovi cesti št. 9.

— **Z okna je padel 15 mesecev stari St. Bajžel** na Marije Terezije cesti št. 6. Otrok so prenesli v bolnišnico, kjer je umrl.

— **Zlata damska ura z verižico** se je izgubila večeraj popoldne. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi ali v najdeno upravitelju ali na policiji.

— **Najdena ura.** Večeraj je bila najdena mala zlata damska ura z verižico. Dama, ki jo je izgubila, naj se zgasi v pisarni Jelačnovih trgovin. Emonska cesta 2.

— **Ročni mlin.** Firma Maks Böhnelt na Dunaju prodaja nov ročni mlin za deželo ali fino zmelje žita, torej tudi za moko. Več današnji inšerat.

— **Bela kokoš** se je izgubila. Pošten najditelj naj jo odda v Hilslerjevi ulici št. 5 I. nadstropje.

— **Popravek.** Pri mrtvaškem oznanilu po pok. g. Alojziju Bibru, c. kr. carinskem nadzorniku v p. n. je pomotoma izostalo ime soproge g. Fani Biber, roj. Gual, kar s tem popravljamo.

Aprovizacija.

7. Jajca za V., VI., VII. in VIII. okraj. Stranke V. in VI. okraja prejmejo jajca v ponedeljek, dne 15. aprila; stranke VII. in VIII. okraja pa v torek, dne 16. aprila. Oddaja se vrši v cerkvi sv. Jožefa, vhod skozi glavna vrata.

Stranke naj prinesejo s seboj rodbinske izkaznice. Vsaka oseba dobi največ 10 jajc. Jajce stane 70 vinarjev. Prodaja traja od 8. do 11. dopoldne in od 2. do 5. popoldne.

— **Krompir za V. okraj.** Stranke V. okraja dobe krompir v ponedeljek dne 15. t. m. in v torek dne 16. t. m. pri Muhleinsu na Dunajski cesti. Določeno je tale red: v ponedeljek dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 120, od 9. do 10. št. 121 do 240, od 10. do 11. št. 241 do 360, popoldne od 2. do 3. št. 361 do 480, od 3. do 4. št. 481 do 600, od 4. do 5. št. 601 do 720, v torek dne 16. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 721 do 840, od 9. do 10. št. 841 do 960, od 10. do 11. št. 961 do 1080, popoldne od 2. do 3. št. 1081 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg; kilogram stane 30 vinarjev.

— **Izdajanje belih izkaznic za meso** ustavljeno. Mestna aprovizacija opozarja stranke, da je s koncem tega tedna izdajanje belih izkaznic za meso ustavljeno. Razpisane je bil dovolj dolg rok, vsak je imel priliko se zglasti in dobiti belo izkaznico. Upoštevalo se samo izjeme, kakor bolezen, odsotnost ali kak druge, dovolj temeljite okolnosti. Izdajanje je ustavljeno za ves prihodnji teden.

— **Petrolej na izkaznice črke A** se dobi le še do ponedeljka 15. t. m. Stranke, ki imajo še kakke izkaznice, naj jih takoj predložijo v trgovini, ker se po 15. t. m. petrolej ne bo več prodajal na A izkaznici.

— **Trgovci petroleja** se prošijo, da takoj po končani prodaji predložijo v mestni posvetovalnici vse izkaznice za petrolej ter naznanijo, koliko je še preostalo petroleja.

— **Člani vojne zveze** se opozarjajo, da dobe kavino mešanico na numerirane kavine izkaznice le še do 18. t. m., ker se po tem dnevu kavina mešanica ne bo več oddajala na izkaznice.

— **Prodajalci kavine mešanice** se pozivljajo, da po končani prodaji predložijo vse kavine izkaznice v mestni posvetovalnici ter sporoče, koliko imajo še kavine mešanice v zalogi.

— **Izdelke iz prekalnice** Kranjskega deželnega mesta za dobavo klavne živine bo mestna aprovizacija razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa

po sledečem redu: V ponedeljek, dne 15. aprila: od 8. do 10. št. 1—100, od 10. do 12. št. 101—200, od 3. do 1/5. popoldne št. 201—300, od 1/5. do 6. št. 301—400. — V torek, dne 16. aprila: od 8. do 10. dopoldne št. 401—500, od 10. do 12. št. 501—600, od 3. do 1/5. popoldne št. 601—700, od 1/5. do 6. št. 701—800. — V sredo, dne 17. aprila: od 8. do 10. dopoldne št. 801—900, od 10. do 12. št. 901—1000, od 3. do 1/5. popoldne št. 1001—1100, od 1/5. do 6. št. 1101—1200. — V četrtek, dne 18. aprila: od 8. do 10. dopoldne št. 1201 do 1300, od 10. do 12. št. 1301—1400, od 3. do 1/5. št. 1401—1500, od 1/5. do 6. št. 1501—1600. — Vsaka oseba dobi 1/4 kg; cene se polizvedo v prodajalni.

— **Razdelitev mesa** za prihodnji teden razglasimo v ponedeljek 15. t. m.

Razne stvari.

— **K brodomni katastrofi na Donavi.** Poročali smo o trčenju parnikov »Sofija« in »Drina« na Donavi. Sedaj poročajo iz Budimpešte, da so aretirali kapitana in oba krmilarja parnika »Sofija«. Žrtve s parnika »Drina« je dosedaj naštetih 22.

— **Kako je v Ukrajini.** Posebni poročevalec »Norddeutsche allg. Zeitung«, organa državnega kanclerja, opisuje razmere v Ukrajini in iz njegovega opisa je razvidno, da tudi tam ljudje stradajo in jim manjka marmice. Tako n. pr. pravi, da je v Kijevu vse polno ljudi, ki ne morejo plačati enega rublja za 400 g kruha, ali 8 rubljev za porcijo pečene mesa. »Arbeiter Zeitung« pravi na to: Tako je v deželi, o kateri se nam pripoveduje, da ne vé kam s svojim izobiljem.

— **Tatvina gonilnih jermenov je veleizdajstvo.** V dunajski strojni tovarni »Vulkan« so bili pokradeni vsi jermen. Tovarna je morala ustaviti delo. 1200 delavcev je brez posla, dokler tovarna ne dobi jermenov. Trpi tovarna, trpe delavci, trpi armada. V Kölnu je vojna sodnja razsodila, da se ima tatvina gonilnih jermenov iz tovarni, ki delajo za armado, kaznovati kot veleizdajstvo. Nekd delavec, ki je bil ukradel jermenov za 5000 mark, je bil kaznovan radi veleizdajstva na 9 let ječe.

— **Dva vagona zastrupljenega sladkorja** v Zagrebu. Pred kakimi 10 dnevi je prišel v Zagreb vagon sladkorja, o katerem se je reklo, da je polit s pikrinovo kislino, torej zastrupljen. Sedaj je prišel na Kredito banko vagon sladkorja, ki je tudi neuziten. Sodi se, da gre za nesrečen slučaj, da je bil sladkor v obeh slučajih naložen neposredno v vozove, v katerih se je prevažala pikrinova kislina v obliki praška. Sladkor je iz tovarne v Ziegendorfu pri Odenburgu. Neposredno v bližini se nahajajo municijske tovarne.

— **Lakota.** Iz Rotterdamu in okolice poročajo, da je prišlo tam do velikih izgredov vsled lakote. Ljudstvo je vdrlo v pekarije. Na vsem Nizozemskem je zavladalo strahovito razburjenje. Samo v Haagju je bilo nad 50 oseb ranjenih pri spopadih z vojaštvom in policijo. Poslople angleškega posanišča je morala policija zastražiti. V mnogih cestah ni ostalo celo nobeno okno. Tudi pred kraljevsko palačo se je zbiralo ljudstvo. Podobni izgredi so se vršili v Rotterdamu, Amsterdamu in Haarlemu. Tam je bila pri spopadu z vojaštvom usmrčena ena oseba. — Iz Petrograda poročajo o velikih lakotnih nemirih. Baže se dogaja v Petrogradu dan na dan več kot 20 slučajev lakotnega legarja. Strahovito se širijo umori in ljudstvo napada ljudi, o katerih misli, da imajo živila skrita.

— **V dnevih boleznij pri slabem počutju** vsled zagatenja vseh vrst, povzročajo naravna »Franz«-Josef grenčica hitro in voljno izpraznenje črevesa in pospeš prebavo.

Darila.

—

Otroški voziček in banjo
kupim. Ponudbe: „Ljubljana, poštni predal 93“.

Lepa nemebljena soba
s posebnim vhodom se s 1. majem odda. Cenjene ponudbe pod „Slovenskega Naroda“ na uprav. „Slovenskega Naroda“ 1693.

Vojaška suknja,
nova, škukovsiva, se prodaja. Ljubljana, Breg 4/M. 1693

Prostovoljno se prodaja onenastropna hiša
v Krakovski ulici 20, v Ljubljani. Natančneje se poizve v Zetarski ul. 11, v Ljubljani. 1557

Redek slučaj
Prodaja se lepa, moderno zidana vila v Opatiji, s krasnim velikim vrtom in z razgledom na morje. Naslov pove upravn. „Slovenskega Naroda“. 1532

Prodaja se lepa železna postelja.
Ogleda se lahko dopoldne od 10. do 12. ure, Miklošičeva ul. 10/IV.

VOZ
na peresih, spr. dal lep sedež in streha iz usnja, se prodaja. Naslov pove upravn. „Slovenskega Naroda“. 1670

Uradnik
v pokoji, prost vojašine išče službo graščinskega ovrh-nika ali kaj primer-nega. Govori sloven-sko, srbsko, hrvaško, nemško in ital-jansko. — Naslov pove upravn. „Slovenskega Naroda“. 1621

Iščo se izobražena gospo-dična (uči teljica) za vzgojiteljico
k otrokom. Prosta hrana in stanova-nje. — Naslov: „poštni predal 68 Ljubljana“. 1694

Krilo in jopa
ter zavržena kapa, pariški model se prodaja. Ogleda se lahko od 10. do 4. ure v Gledališki ulici 4/III.

Odda se LOKAL
v Bahovčevi hiši na Sv. Jakoba nabrežju. Poizve se na Rimski cerkvi. 19. pri končnem mestu.

Za semenski krompir
in fitol dam podplate. — Ponudbe „Krompir“ na upr. „Slov. Nar.“ 1 69

Sprejme se
poštenih kmeč-kih staršev v trgovino z mešanim blagom pri trdnici Leskovec-Gruden, Šmarina pri Ljubljani. Star mora biti najmanj 15 let. 169

Prodajalka
stara 20 let, večja slovenskega, ital-janskega in nemškega jezika, izučena v trgovini z mešanim blagom, išče službo. Nastop takoj. — Dopis: pod „Poštna 1094“ na upr. „Slov. Nar.“

Kosilni stroj
pravi malo rabljen travnik, nekaj nožev in brusilni aparat se prodaja. Naslov pove upravn. „Slov. Nar.“ 1671

STANOVANJE.
Mirna stanika brez otrok išče meblo-vano stanovanje, obstoječe iz ene ali dveh sob ter kuhinje. Na zahtevo se prispeva tudi nekaj z živilci. Cenjene ponudbe na „Slov. Narod“ pod šifro „Stanovanje 1997“.

Novo moško kolo.
Kupim ali zamenjam čisto novo ali prav malo rabljeno moško kolo s staro pnevmatiko. — Na razpol. go len se-menski krompir ali fitol. Naslov se izve v uprav. „Slov. Naroda“. 1695

Naznanjamo,
da smo raznašalca školarja odpuštili iz službe in torej ni upravičen po-birati narečnice za „Tedenke Slike“ niti za „Slovensko“. 1492
Upravištvu Tedenkih Slik.

Knjigovodja
in korespondent
sedaj v vojaškem službovanju v Lju-bljani, išče za večera ure primernega posla. Ponudbe pod „S. V. 24“ na uprav. „Slovenskega Naroda“. 1678

Išče se hišnik
(vpekojenec) več nekaj vrtnarstva, na vilo na Gorenjskem blizu postaje, 12 kilom. od Ljubljane. Dobi prosto lepo stanovanje z dvema sobama in klet, ter plačo po dogovoru. Ponudbe na trdnici Felix Urbanc v Ljubljani.

Izobražena gospodična,
večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, spretna šivilja zgoranje in spodnje obleke, ki je na-pravila skušno za ženska ročna dela z dobrim uspehom in ima 1 letno prak-so, želi primerno službo v kakor trgovino ali kot domača učiteljica k enemu otroku. Naslov pove upravni-štvo „Slovenskega Naroda“. 1684

Večjo množino zmlatega žvepla 70%
se še dobi. — Vpraša se Ljubljana, „Poštni predal 163.“

!! Moja serija D !!
obstoje iz 3 tucatov sklopnikov (Druck-knopfe), 3 parov jermenov za čevlje, 5 damskih ovratnikov, 10 razglednic, 10 voščilnih kart, 5 igel za klobuk, 5 navitkov svile, 4 tucate modnih gumbov in 5 ostankov borte. To vse skupaj stane po povzetju 10 kron. — Zavoj in poštnina zastoni, ako misite naslov razločno s črnilom Dunaj XV. 1 Reinhardt-gasse 11, Jacobus Brandt.

Strojnika
k Diesljevemu motorju z akumulatorji sprejme večje podjetje na Kranjskem. V poštev pride le prvovrstna, temeljito izsolana moč. — Ponudbe pod šifro: „S. V. 1099“ na upravništvu „Sloven-skega Naroda“.

Zidarski polir
ali akordant z nekaj zidarji in ddnarji dobi takoj trajno delo. — Sprejme se tudi za stavbni praktikant pri trdnici Robert Smolewski, mestni stavbenik, Ljubljana, Šimova cesta št. 2.

Za lepo seno in slamo
se zamenja s žito. — Ponudbe na Štepa Matijana, Vilmarska 37. 1701

Prodaja se v Ljubljani
radi družinskih razmer po ugodni ceni, Ponudbe na uprav. „Sloven-skega Naroda“ pod „jedna cena 1703“.

Knjigovodja
ali knjigovodkinja, izurjena moč, se išče za popoldanske ure. — Pisemne ponudbe pod „Knjigovodja 1706“ na uprav. „Slov. Naroda“.

POLJSKE KOTLE
z lacnjem vse velikosti ter razno sve-tilne ima na zalogi Oswald Dobeč, Ljubljana, Martinova cesta 3. 1486

Odda se takoj
mebljena soba s posebnim vhodom v bližini kolodvra in sodnije Kdo, pove upravn. „Slovenskega Naroda“ 1702

Kupi se vila
v Ljubljani. — Ponudbe pod „Vila 1622/1635“ na upr. „Slov. Nar.“

Kuharica
poštena in pridna se sprejme pri boljši hiši blizu Ljubljane. Plače mesečno 50 K. Ponudbe pod „Kuharica/1641“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Sprejme se proti dobri plači
služkinja
za vsa domača dela. 1635
Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“

Dobre krojaške pomočnike
sprejme Jos. Rejina, Ljubljana, Franca Jožeta cesta 3. 1690

Hlapec ali kočijaž
h konjem, zanesljiv, dobi stalno službo v hotelu „Slon“ v Ljubljani. 1603

Knjigovodja
(tajnik) z večletno prakso, samo-stojna moč, se za stalno sprejme. Plača po dogovoru. Pisemne ponudbe na upravo hotel „Slon“ v Ljubljani.

čevljarski pomočnik
se sprejme na Sv. Petra cesti št. 7 v Ljubljani.

Knjigovodja
ali knjigovodkinja, starejša, samo-ajna moč, se takoj sprejme pod dobrimi pogoji. Istotam se sprejme tudi varovski vajenec in zanesljiv trgov-ski sluga. Le resne ponudbe na trdnici Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 1691

Kdo
proda svojo kontrolno blagajnico? Obrne naj se zaupno na mlav: Dunaj VII, Siebensterngasse 31.

Seizna ponudba.
Mladenič, 26 let star, zna-čajan in prijeten zunanjosti, 3 nekaj gotovine, se želi seznaniti v surho ženi. — Z gospoico ali do-vo s posestvom (kmetijo) na dežel. — Resne ponudbe pod „Ptiček brez gnezda/1659“ na upravništvu „Sloven-skega Naroda“.

Čebulček
liter K 5 — priporoča Sever & Urbanič, Ljubljana. 1583

Rabljene STEKLENICE
minerale vode, vina, konjaka in šam-panske (tudi od Törleya) od 3 do 1 d. 14/10 litra kupuje na vagone od 10.000 kosov naprej 151
A. KOHN, Praga, Karlin, Kaldov št. 5.
Nakupovalci se sprejmejo.

Išče se mesečna soba
v bližini sodnije s posebnim vhodom. Ponudbe na upravništvu „Slovenskega Naroda“ pod „200 1536“.

Več čevljarjev
sprejme v trajno delo takoj Peter Gregor, Tržič št. 18. 1515

Šivilja
se takoj sprejme v Ljubljani na Starem trgu 3 II.

SODA
kristalizirana se dobi po zmernih cenah v večji množini. Kje pove iz praznosti upravni-tiga lista — Znamka za odgovor se zahteva. 1576

Kupi se dobro ohranjena
OPRAVA
za jed ino sobo ali garnitura — Pisemne ponudbe pod „Garnitura 1670“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

Prav dobro uvedena firma išče proti visoki proviziji spretnega
POTNIKA
za prodavanje razglednic in papirnega blaga. Cenj. ponudbe z navedbo referenc naj se naslavljaajo pod „Zagreb, poštni predal 34“. 1619

Razpis službe.
Službo gozdnege in poljskega : čuvaia :

odda takoj občina Zg. Šiška. Prošnje s priloženim npravnstvenim spričevalom in domovinskim listom se pošladi do 20. aprila t. l. županstvu Zg. Šiška. — V prošnji naj se navede tudi zahtevek plače in naturalij za prehrano. 1605
Županstvo Zg. Šiška, dne 7. aprila 1918.

Št. 15.113/17.

RAZGLAS.
Podpisani mestni magistrat razpisuje napravo lesene trine lope na Pogodarskem trgu. Tozadevni načrt, proračun, pogoji in drugi pripomočki se lahko ogle-dajo v mestnem stavbnem uradu ob navedenih uradnih urah. V ponudbi je navesti enotne cene in na podlagi teh izračunane zneske, dalje da se ponudnik podvrže vsem stavljenim pogojem. Ponudbe je vložiti v mesinem stavbnem uradu do 20. aprila 1918 do 12. ure popoldne. 1652

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 5. aprila 1918.

Lesna trgovina na Spodnjem Stajerskem sprejme

URADNIKA
ki bi kot nakupovalec potoval in izvrševal tudi drugovrstne posle. Le ponudbe v stroki popolnoma izurjenih vestnih reflektantov z zahtevo plače se pošladi pod šifro: „Potovalni uradnik“ na upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1640

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)
sprejme izvežbanega KNJIGOVODJO.

Nastop in plača po dogovoru. Prošnje, oprem-ijene s spričevali o dovršenih študijah ter do-sedanjem službovanju, je vložiti do 18. aprila 1918 pri ravnatelstvu posojilnice (Nar. dom.) RAVNATELJSTVO. 1591

Pozor! TRGOVCI! Pozor!
Barva za obleke, zajamčeno dobra v vseh barvah 100 zavojev K 50.—, 500 zavojev po K 45.— za 100 zavojev, 1000 zavojev po K 40.— za 100 zav. — „TABAKON“ nadomestek za tobak, za cigarete 1 karton 120 zav. K 70.—, za pipo 1 karton 120 zav. K 60.— z neznanilom o. kr. št. mini-strstva dovoljen tudi v trafikah. — Pralni pretek „SIF“ 350 zav. K 90.— Lug „TON, TON“ popoln nadomestek za milo. Za pranje, ribanje itd. Za vsako hišo, bolnišnico, tovarno itd. neobhodno potreben. Zabo 20 kg K 56.— Zobjli za čevlje, sukanec, sandali, s'annate krtače itd. — Zahtevajte cenik. Podpirajte domačo trdnico. — Priporoča se R. COTIČ, VRHNIKA. 1533

KINO CENTRAL
v deželnem gledališču.

V soboto 13. aprila ob pol 6., 7 in pol 9. zvečer, v ne-deljo 14. aprila ob pol 4., 6, pol 8. in 9. zvečer, v po-nedeljek 15. aprila ob pol 6., 7. in pol 9. zvečer.

SLUGA FRANKA BOYERJA.
Duhovita Sascha-Mester-dra-a s Karlom Götzom.

Ni za mladino.

V nedeljo 14. aprila ob pol 11. dop. dne in pol 4. po-poldne, v ponedeljek 15. aprila ob pol 4. popoldne

dua uri trajajoče krasne predstave za mladino.
Nekaj izrednega. 1645

Brez posebnega obvestila.

+

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pretresujočo vest, da je naš iskreno-ljubljani, dobri soprog, oziroma oče, stari oče in tast, gospod

Tomo Mlekuž

zasebnik

v soboto dne 13. t. m. ob 7. uri zjutraj, po dolgem, mukepolnem trpljenju, prevečen s tolažili sv. vere boguvidano preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo dne 14. aprila 1918 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Privoz št. 3, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Jakoba v Ljubljani.

V Ljubljani, 13. aprila 1918.

Jerica Mlekuž, soproga.
Marica Bernik roj. Mlekuž, hči. — Anton Bernik, dež. računski svetnik, zet. — Zvonko, Irma, Bogica Bernik, vnuk in vnukinja

Zahvala.

Za mnogo dokazov odkritosrčnega so-čutja povodom britke izgube iskrena hvala.

Fani Biber roj. Gusl

tudi v imenu vseh otrok.

PEGE

rečino na obrazu, rdeč nos, ogrce, pri-she, gube in ohlapno kožo, vse napake polti odpravi z jam. staropreiskusena

Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljivo. Poizkušnja K 1-50, veliki lonček K 4.—. Dr. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 5.—. Diskretno razpošilja Dr. A. Rix, kosm. preparati. Dunaj IX., Lohrerstrasse 10. Dr. A. Rix, kosm. preparati. Dunaj IX., Lohrerstrasse 10. Dr. A. Rix, kosm. preparati. Dunaj IX., Lohrerstrasse 10.

0. E. 7alove v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. „Adrija“, v Mariboru: Lekarni „Pri Angelju varhu“, „Pri Mariji pomočnici“ in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 1660

Naznanilo.

Conjentin odjemalcem naznanim, da je moja že več let znana trgovina zopet vsak dan odprta. Imam v zalogi zelo veliko tobtro čipk in vezentin. Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam še za nadalje, z odl. spoštovanjem

1679

Marija Rogelj, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 38.

Prva kranjska medicinska drogerija
parfumerija, fotograf. manufaktura itd. Glasiv. koncesionarna prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Centri na razpolago.

POZOR!
(Bedarfschein), da jih takoj zamorem odposlati.

Trgovina za čevlje
Henrik Kenda, Ljubljana
Mestni trg 17.

Kupi se dobro ohranjen
otroški športni voziček.
 Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 1599
Išče se za avgustov termin
stanovanje
 obstoječe iz dveh sob, kuhinje, prikl.
 klin ter z električno razsvetljavo. —
 Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega
 Naroda« pod »M. D. 18/1553«.

Stanovanje
 oziroma prostori za pisarno v bližini
 sodnije se išče eventualno se zamenja
 stanovanje v tem kraju, s cenim pa
 lepim stanovanjem na periferiji mesta.
 Tudi se zamenja hiša na Dunaju z
 hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravnishvo
 »Slov. Naroda« pod »stanovanje in
 zamenja 840«.

Česko gosje perle
 1 kg belega puljenega I. vrsta K 24.—
 1 „ „ „ II. „ „ K 16.50
 1 „ „ „ III. „ „ K 7.—
 1 „ „ „ sivega „ „ K 7.—
 1 „ „ „ belega nepuljenega I. vrsta K 10.—
 1 „ „ „ II. „ „ K 6.50
 pošilja po povzetju po 5 kg ali več
 I. Naldek, Praha-Smichov
 Kinského tr. 1. 1475

Prve vrste fotografski atelje
 na Reki išče
operaterja.
 stalna služba. — Ponudbe na 1597
Atelier Andriani & Co.
 Reka (Fiume).

Kupim
posestvo
 v vrednosti do 200.000 kron.
 Pogoji: dobra, globoka zemlja, deloma
 polje in travniki z gozdi, v dobrem
 stanju, v bližini železnice, z živim in
 mitvim inventarjem. Natančni popis
 posestva z navedenjem cene sprejema
 upravnishvo »Slovenskega Naroda«
 pod »Agrar 1801« 1601

Vsakovrstne slam nike,
 slamnate torbice (cekarje)
 predprožnike,
 slamnate šolne priporočam
 gosp. trgovcem za obila naročila
FRAN CERAR,
 tovarna slamnikov v Stobu
 pošta Domžale pri Ljubljani.

ČRNO BRINJE
 lepe, čiste in zdrave kakovosti
 se dobi pri trvdki 1616
J. RNEZ, v LJUBLJANI,
 MARIJE TEREZIJE CESTA 3.

Framydol je sredstvo za po-
 mlajenje las, ki
 rdeče, svetle in sive lase in
 brado za njima temno pobarva.
 01 steklenica s post. vred K 2.7.
Rydyol
 je zdravila voda, ki živo
 pordeči blede lase. Učinek
 je čudovit. 1 ste-
 klenica s poštnino vred K 2.45.
 Naslov za naročila:
Jan. Grolsch, Engel-Drogerie,
 Brno št. 639, Moravsko.

DAMSKA +
MESEČNA PREVEZA
 zdravniško priporočena
 Varuje pred prehlajen-
 jem, komodna in prak-
 tična, varčuje perilo, se
 dobro pere ter ostane
 vedno mehka. Komplet-
 na garnitura K 8.00,
 8 „ „ eta trezna K 12.—, 10 „ „
 najfinjša K 20.—, 25 „ „ in 30 „ „
 Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk
 izmivalni aparat 25 „ „, 30 „ „, 32 „ „
 do 36 „ „. Pošiljatev diskretna. —
 Higijena, blaga trgovina **St. Potoky**
 Dunaj, VI. Stieglgasse 18. 1199

„Sijajno lepo lice“
 in mladostno svežo, rožnato polt do pozne starosti ohranijo žene in
 dekleta, če uporabljajo moj tisočkrat preizkušen in od zdravnikov stro-
 kovnjakov dobro priporočen recept (po dr. Idelsonu). Tisoči zahvalnih
 pisem. Mozoli, pege, ogrci, lišaji, gube, rdečica obraza garantirano
 sigurno izginejo. Pošljem prepis recepta vsakomur zastoj. Pišite
 takoj na
Fr. Menschik, Dunaj 62., predal 1. oddelak 7.
 Želi se znamke za odgovor. 720

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih
Bujne, lepe prsi pisem na ogled.
 dobite ob rabi med. 1661
dr. A. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljivo za
 uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled
 čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd.
 Poizkusna pušica K 5.—, velika pušica, zadostna za uspeh
 K 10.—. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lakerergasse 6 E.
 Zaloge v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“, Zaloge v Mariboru: lekar. Schutzengel, Mar. pom. in parf. Hofman.
 V Trstu: Parf. Andreucci, Corso 5.

OBVESTILO.
 Vljudno naznanjam cenjenim damam v Postojni in okolici, da je odprt
MODNI SALON
 v Postojni, Majland 201,
 vsake prve dni v tednu, t. j. nedelja, ponedeljek, torek. — Zaloge
 najnovejših dunajskih modelov in svilenih čepic. Sprejemajo se
 vsa popravila in prekojenje slamnikov. S točno potrebo se priporoča
 1647 **P. RECKNAGEL, nasl.**

Vučkovičeva !POZOR! Vučkovičeva
„Kubakava“ nadomestilo
„MILKA“
„MILKA-SOPULIN“ snežno beli lug
„MILKA“ Kristal vanilin-sladkor
„MILKA“ prašek za peko.
 Dillava, poper, paprika, cimet, čisti gar., piment, kivički,
 jamaški, kocke za juho in golaž, ruski čaj, mite za brilenje,
 toaletno milo, kocke in vsa druga toaletna roba dobi se
 odino po najnižjih dnevnih cenah pri sodini in znani trdki
GIORGJE VUCKOVIC
 Prva zagrebška importna in eksportna agenturna
 komisijonarna trgovina in tovarna „MILKA“ proizvo-
 dov s skladiščem na deželo
ZAGREB, Nikoličeva 9.
 Zahtevajte cenike! 1161 Dekler je zaloga!

Senzacionalna novost!
LURION
KREM-VOSAK ZA CIPELE

ZA 5 ČASAKA
 moze svaki od jednog komada
 Lurion krem-voska za cipele
 četvrt kilo najboljeg krema za
 cipele skuhati. Ciena je 2 krane.
 Dobiva se svagdje!
Montanwachs-Werke A.-G.
Wien IX. Nassdorferstrasse 20.

Kdor trpi
pred nadlogo miši in podgan
 (tudi krčic, krčkov, podgan, pišmaric, hrčkov, ščurkov, mravelj, stonog) naj piše
 neobvezno na **Strokovno des. THERON Institut für Oesterreich,**
 Dunaj, I., Werdertorgasse 17. — Oblastveno priporočena metoda. 1658

MODNI SALON
Rozi Fabčič
„Rimska cesta št. 6.“
 Priporoča veliko izbire
SLAMNIKOV
 od K 15.— naprej. V za-
 logi imam vedno sveže
 dunajske modele in
 žalne klobuke po možno
 najnižjih cenah. Sprejme
 se delavka in učenka. 1673

G. F. Jurásek
 uglaševalec klavirjev in trgovec z glasbili
Ljubljana, Wolfova ulica 12.
 Edina kences. trvdka za uglaševanje
 klavirjev in harmonijev ter popravila
 vseh glasbil. Vsa ta dela izvršujem stro-
 kovno in ceno. Glasbenim šolam ugla-
 šuje izključno le **G. F. Jurásek.**

100.000 i
 odjemalcev potrjujejo, da mišič-
 valec korenin „**RIABALAN**“ v
 treh dneh brez bolečin odstrani
 kurja očesa, bradavice, rožnato
 kožo. Uspeh zajamčen. Cena 3 K.
 3 lončki 7 K., 6 lončkov 10 K. — Poslani prašek „**TA**“
 odpravi prav hitro potenje nog, rok in pazduh.
 Cena K 2.50, 3 lončki 6 K. — Krema „**CIRCE**“
 poizlahni in omehča razpoke roke. —
 Cena 5.—. **ZOBOL** odpravi „**VIDES**“ ob
 3 lončki 12 K. trdovratnem revmatič-
 nem zobobolu, ko odreko vsi pomočki in pri otih
 zobeh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K., 3 po-
 sodice 7 K., 6 posodice 10 K. Nič več zobnega ka-
 mena, nič več slabe sapa iz ust. Snežnobele zobe
 Vam pripravi zobni fluid „**XIRIS**“. Takojšnji uč-
 nek. — Cena 3 K. **KEMENY, Kolice (Kassa) I., Postfach**
 3 steklenice 7 K. 12/19. Ogrsko. 1562

Proda se
večje posestvo
 (nekdanje Strekljevo posestvo) v Gorjanskem pri Komnu, blizu
 železniških postaj Vahrežina, oziroma Štanjel, obstoječe iz
 dveh enosmernih hiš in gospodarskih poslopj, ter iz
 okroglo 58 orajov vrta, njiv, travnikov, pašnika in gozda.
 Natančni pogoji se izvedo v mestni hranilnici Ljubljanski
 v Ljubljani. 1648

Novo avstrijske
srečke Rdečega križa
 Izvrsten igralni načrt!
 Glavni dobiček prihodnjega žrebanja 1. maja 1918.
200.000 K.
 Nadaljni dobitki:
 1 dobitak po K 40.000 | 2 dobitka po K 5.000
 2 dobitka „ K 10.000 | 10 dobitkov po K 1000
 in mnogo manjših dobitkov.
 Do 1920 4 žrebanja letno.
 Vsaka srečka mora do leta 1936 biti izžrebana.
Nakupna cena 45 kron
 Po pošiljati tega zneska in 68 h za rekomandacijo in efektivni prom.
 davek, se dopolnje naročilo nemudoma originalna srečka.
 Cena na zmerne mesečne obroke:
 3 komada na 37 mesečnih obrokov po K 4.50
 5 komadov „ 37 mesečnih obrokov po K 7.50
 10 komadov „ 37 mesečnih obrokov po K 15.—
 15 komadov „ 37 mesečnih obrokov po K 22.—
 Kupci na obroke dobe po nakazilu prvega mesečnega obroka zakonit
 dobitveni list z naznanilom številke.
 Edina igralna pravica po plačilu prvega obroka.
 Žrebalna lista in položnice na razpolago. — Naročniki z bojišča naj
 naznanijo svoj domači naslov, ker so vrednostne pošiljatev na bojišče
 nedopustne.
Bančna firma
JOSIP KUGEL & Co.
 Poslovalnica c. kr. razredne loterije
 Dunaj, VI. Mariaburgstrasse št. 105.
 Pošt. hran. račun 146.965. 1418

50 kron nagrade
 dobi, kdor mi tekem 1 meseca preskribi
 stanovanje z eno ali dvema sobama v
 bližini Mostnega ali Starega trga.
 Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega
 Naroda« pod »Bližina 1558«.

Delavce
 in delavke sprejme takoj v
 tuvarna Samsa & Co. v Ljubljani,
 Metelkova ulica 4. Zglaševanje od
 4. do 5. ure popoldne. 1530

Kupujem umetno
zobovje
 in splošno vse, kar je starinsko.
 Posredujem pri prodaji posestev.
ALBERT DERGANC, brivec
 Franciskanska ulica 10. 1458

Zamaški
 probkovi, stari od
 sodov, šampanjski
 zamaški, stari nez-
 lomljeni zamaški
 od steklenic K 20
 do K 50 (majhni zamaški tudi draže)
 se kupujejo vsak čas. — Po povzetju
 samo, če se pošlje vzorec naprej. —
 Pri večjih množinah pridev na kraj
 prevzema. **Z. BREIBLATT, Dunaj II.**
 El. Stadthausgasse 12 bei der Nord-
 bahn — Telefon 1433 IV. 1617

Sodi za vino
 in zelje
 vsake množine, se kupijo.
 Ponudbe na
 „Postfach 49“, Gradec.

Iraste
 izpušča grinto, srebrico in dru-
 go kožno bolezn odpravi hitro
 in sigurno Paratol, domače ma-
 silo. Ne umaže, je brez vonja, zato
 uporabno tudi čez dan. Veliki lonček
 K 3.50, dvojni K 6.—. Dalje Paratol
 tresni prašek za varstvo občutljive ko-
 že, škatljica K 2.50. Oboje se dobi
 proti vpslatvi zneska od lekarnarja
 M. Klein Paratol izvornici v Budim-
 pešti, VII-24, Rózsá utca 12.

Prihranite si denar
 ako kupite
 barvo za obleko
„TEKLA“.
 Edina nepokvarjena pralna znam-
 ka. Na drobno zavitek 60 v. n.
 6—7 zavitkov za damsko obleko.
 Preprodajalci ugodne cene za en
 gros. Zahtevajte samo znamko
 „TEKLA“. 1410
 „Commercia“ prodaja družbo na
 K. m. l. n. p. o. b. h.
 Praga II., Vozoviska smetliš 13.
 Telefon št. 6167.

ZA
MALINE
 rdeče in črne
 letina 1918
 — se želijo napraviti sklepi. — 1903
 Cenjene ponudbe na
Konservenfabrik ALTBACH
 Dunaj, VI. Kasernengasse 22.

LASNE KITE
 podlage in mrežice naj-
 boljše kakovosti; barva
 in mati za lase, šminke
 l. t. d.
KUPUJEM ZMEDENE
ženske lase.
Štefan Strmoli
 Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
 Pozor! Zaradi vpošlejanja v
 vojaške službe v vojaške
 odprti samo zapredaje blaga in
 sicer vsaki dan samo od 9 do 12/21
 in v nedelje od 9 do 11 ure do-
 poldan.

Dolniški kapital K 60,000.000.—
 Rezerve „ 17,000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:
 K 214,681.380.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vojni Marjiti try-Sv. Petra cesta (v bliž. „Bankarzi General“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
 knjižice brez rentnega davek, kontovne knjige ter na kontokorent z vsakodnevnim vedno ugodnim ob-
 stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
 papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
 papirjev in posojila nanje. 34

Ustmena in plemena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kup-
 ponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
 Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin,
 dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravila c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžre-
 banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko
 — Zvejavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Dolžniška glavica 10,000.000 kron.“

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okrog 1,500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

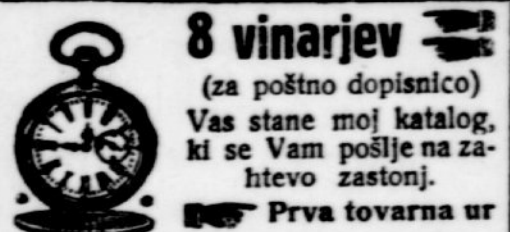
Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Nakupe in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, finančna erarične dobave in dovoljuje
aprovizorijske kredite.

Limonin sok

(Zitronensäure)

80 litrov, zelo dobro blago, se ceno
proda. — Kje, pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1611

8 vinarjev
(za pošto dopisnico)
Vas stane moj katalog,
ki se vam pošlje na za-
htevo zastoj.

Prva tovarna ur
JAN KONRAD,
c. i. kr. dvorni založnik v Mostu
(Brat. št. 1967 (Češko). Niklajte
ali jeklene anker-ure K 26.—, 28.—,
30.—, bela kovina (glorija srebra) gol-
din ali jeklo remont. z dvojnimi po-
krovom K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—,
Budilke K 16.—, 18.—, 20.—, 3 letno
jamstvo. Pošljite se po povzetju. Za-
mena dovoljena ali denar nazaj. 736

Zenitna ponudba.

Dobro situirana samostojna
šivilja se želi seznaniti v
svrhu ženitve z gospodom
marnega značaja, ki pa še
ni prekoračil dobe 35. let.
Le resne ponudbe, ako mo-
goče s sliko, naj se pošljejo
do 25. t. m. na upravništvo
„Slovenskega Naroda“ pod
šifro: „Blag značaj 1683“. Na
premoženje se ne gleda.
Za tajnost se jamči.

vseh vrst za urade
društva, trgovce in
končarjev
ANTON CERNE,
graver in izdelova-
telj končarjev
štampilj

LJUBLJANA, Dvorski trg šte. 1.

Korespondenca.

Premožen, mlad, inteligenten in dobro-
srčen veleposesnik in trgovec žene
vnajnosti išče v ugledni družini pri-
merne partije enakih lastnosti. Domače
vzgojene, mirne in zdrave gospice brez-
hibne minulosti, gospodinstva in trgo-
vino valene, imajo prednost. Resne
ponudbe in pojasnila pod šifro: „Ne-
dolžno srce — pridne roke 1608“ na
upravništvo „Slovenskega Naroda“.
Anonimno ostane neopisano. —
Za tajnost se jamči.

F. Batjel

Gorica — Ljubljana
Stolna ul. št. 2-4. Stari trg šte. 28.
Trgovina in mehanična delavnica

Možka in
ženska
dvokolica
s črnimi pnevmatikami.
Šivalni in pisalni stroji,
gramofoni.
Električne žepne svetilke.
Najboljše baterije.
Popolno nizka cena za preprodajalca.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. pos. av. varovano „SABA-
FORM“ rujavno mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
lonček K 230 veliki K 4 —, porcija za rodbino K 11.—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri sitem jekla“,
Ljubljana, Marijin trg. 880

Pozor na varstveno znamko „SABAFORM“

Vsaka dama naj čita

mojo veleznimivo navodilo o

modernejem negovanju gradij.

Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Jdo Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je konečno
posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne neči-
stosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica tek-
kom nekaj dnij sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri sta-
rejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in
ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih
priznanj! Vsakomur dajem proti retourn-znamki popolnoma zaslonj
pojasnila. Pišite takoj na: L. Becker, Dunaj 88, Predal 19.
odd. 36. 119

Modni salon

Stubly-Maschke
Zidovska ulica šte. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

— Priporočila za —
spomladansko sezijo
slamnike
svilene klobuke in čepice
najnovejših oblik
za dame in deklice
Popravila se sprejemajo.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Priporočamo specialno damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša KOSTUME Najnovejša

Plašč, jope

Zelne — domače obleke

Perila, čepice, športne

klobuke in stoznike.

BLUZE KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenične perile in druge potrebščine za nevarjenke.

Blago za obleke je v ceni tako poskočilo, da si

ga morejo omisliti le najpremožnejši sloji.

Staro in po- nadomesti no-

nošeno blago vo. Včasih že

zavrženo blago, pobarvano črno, kot novo!

modro, rdeče, rjavo itd. izgleda

Podpisana tvrdka se priporoča v to svrhu z zagotovitvijo, da bo

cenjeno občinstvo kar najbolje zadovoljilo.

Prva in največja parna barvarna in ke-

mična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana.

Tovarna: Poljanski nasip šte. 4.

Podružnica: Selenburgova ulica šte. 3.

999 Poljanski nasip se točno izvršuje. 100

Zapirajte!

Zapirajte!

Ravnokar došlo

več 1000 dvanaestic visečih ključavnic

„Anhangschlüssel“

ter papirnatih servijetov, kateri so

prav po niski ceni prodajo.

Ljubljana, Gradišče 7. Maks Cernaž

Prostovoljna prodaja posestva.

Proda se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Lu-
bljanske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orlov. Od tega je
15 orlov njiv, 5 orlov vrta in sadovnjaka, 4 orle travni-
ka, 7 orlov vinograde, 100 orlov loze, drugo našniki z novo
nizemno hišo in gospodarskimi poslopji. Cena 350.000 kron.
Blizja pojasni a daje Mišo Bibič ob. tajnik v Metretiču pri Earlovcu,
Hrvaško. 1656

Nasproti gl. pošte.

Lepa
birmanska
darila !!!

168

Zlatnina - ure - srebrnina
F. Čuden Sin
nasproti gl. pošte v Ljubljani
Prijazna postrežba.

Naslov za pisma: Jos. Petelinc, Ljubljana, St. Petra nasip 7.

Zahtevajte slovenski cenik!

Priporočamo edino najboljšo šivalne stroje tvrdke:

Jos. Petelinc, Ljubljana,

palec frančiškanskega mesta, levo,

3. hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga šivalnih strojev vseh

sistemov v poljubnih opremljen za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.

Dostavitelj strojev takoj! Ponk v voženju brezplačen!

„Neue Südslavische Rundschau“

Edina v nemškem jeziku izhajajoča jugoslovanska revija, edini tudi
zunanjemu svetu dostopni jugoslovanski organ, poklican, na zunaj zastopati
interese Srbov, Slovencev in Hrvatov in naše slovanske brate zunaj slov-
anskega juga informirati o kulturnih, gospodarskih, političnih in socialnih
razmerah trojednega naroda. „Südslavische Rundschau“ je bila oblastveno
ustavljena. — Da se izpolni vrzel, se je ustanovila „Neue Südslavische
Rundschau“ kot bojni in informacijski organ za interese Srbov, Hrvatov
in Slovencev. — Pozivljamo torej vse one, ki žele zmage jugoslovanski,
torej tudi občeslovanski stvari, da se naroče na „Neue Südslavische Rund-
schau“. Obenem opozarjamo slovanske firme, da je „Neue Südslavische
Rundschau“ že ker je prevzela naročnike „Südslavische Rundschau“, naj-
ugodnejši posredovalec za nakup in prodajo blaga na slovanskem jugu, da
da se torej v listu „Neue Südslavische Rundschau“ inserira najupe-
šnejše. — Naročnina na „Neue Südslavische Rundschau“ stane vse leto K 30,
polletno K 15.—, četletno K 8.—. Inserati: Cela stran K 150.—, polovica
K 75.—, četrtina K 40.—. — Tudi prosimo slovanske politike in nacionalne
ekonome sodelovanja.

Vprašanja in naročila je naslavljalati na:

„Neue Südslavische Rundschau“,

Zagreb, Akademski trg 2.

Mimi Sark, Ljubljana

Hotel „pri Matiču“, soba 25., 26.

N. nadstropje.

Vedno zadnje novosti

dunajskih modelov.

Popravila se okusno in točno izvršujejo.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Krapinske Toplice

(Hrvaško).

zdravilje prolin, revma, ischias.
Pojasnila in prospekti zastoj. Dobia
prehrana zagotovljena. 1421

Kdor ima na prodaj starega pohištva,

naj se oglasi na naslov: 1598

Robert Slabe,

Zagorje ob Savi šte. 16.

Usnjate rokavice

za gospode

I-1181 En gros

Nappa . . K 165.— in 225.—

Antilop . . „ 115.— „ 240.—

Glace . . „ 135.— za tucat.

Rudolf Bodenmüller,

Ljubljana, Stari trg št. 8

Karel Linhart

URAR

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.

Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na

nihalo s polnim bitjem, stenskih in

kuhinjskih ur, budil.

Niklajte vojne ure, ure v zapost-

vici in radijem kazalnikom

ali brez njega, zaloga urebrih in

niklajstih ur „Ome ga“ po najni-

šjih cenah. 131

Popravila se izvršujejo najbolje.

Solidna in točna postrežba.

Miši, podgane, stenice, ščurki.

Izdelava in razpošiljanje presku-

šeno radikalno učinkujočih uni-

čevalnih sredstev, za katere do-

bivamo vsak dan priznana pisma.

Zoper podgane in miši K 5.— Proti

ščurkom in ščurkom K 4.50. Tink-

tura zoper stenice K 2.— Uničevalec

moljcev K 2.— Prašek zoper mrčes

K 1.50 in 3 K. Razpihovalec k temu

K 1.20. Tinktura zoper človeške uši

K 1.20, za šiviljske uši K 1.50. Pra-

šek zoper uši v obleki in perila K

2.— Tinktura zoper pasje bolhe K

1.20. Tinktura zoper mrčes na drevju

in zelenjavi (rastlinske škodljivce) K

3.— Pošljite se po povzetju. — Zavod

za uničevanje mrčesa M. Janker,

Zagreb 15, Petrinjska ul. 3. 1099

Jos. Rojina

modni atelje

za gospode

Ljubljana

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in urad-

niške uniforme

po meri

v najkrajšem času.

Stanje vlog konec novembra 1917 ca. K 209,707.065-70.

Glavnica K 40,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.